

KÄRCHER

Vit eru einaumboð fyrri
KÄRCHER trýstspularum
til ídnað.

TÓRSHAVNAR MASKINHANDIL
v/Tummas Andreassen · Varðagøta 29-30
FO-100 Tórshavn · Tlf. 31 34 42

Vit umvæla eisini

**Sveisi- og
trygdarútgerð
til skip**

petur & petur • 320870

P/f Sveisingahandilin
Mykinesgøta 8
Boks 18
FO-110 Tórshavn
Tel 311909 – fax 311509
E-mail: sveising@post.olivant.fo

Køllskipanir til skip, ídnað & handlar
Hitapumpur · Prosjektering · Montering

SUNWELL

deepchill
fresh

Sunwell Deepchill™
is-skipan
- ein góð iløga

Royndir vísa, at góðskan á
fiskinum er munandi betri
við greytisi enn við vanligum ísi

ELECTRIC

Hoyvíksvegur 53 · tel 35 12 20 · www.im.fo

Frásøgn frá norðurlendskum
fiskivinnufundi í Århus

Síða 11-13

Fiskivinnan og globaliseringin

Løgtingsumsitingin er nú hægsta vald

...og løgtingið letur seg stýra av henni.

Síða 3

**Sjómansheimið
selt, men hvat
við sjómonnum?**
Sjómenn verða ikki sleptir uppá
fjall, nú teirra heim er selt.

Síða 6

**Tá bíggjarbáturin
fórst í 1937**
Petur Zachariassen í Mykinesi
ivast ikki í, at hvalur beindi fyrri
bátinum.

Síða 20

**55 ferðir við
Bliki og Lómi**
Erik Ludvigsen er ein sannur
føroyavinur, sum vit kunnu vera
fegin um.

Síða 2

Vitja Stóra Bretland

Aberdeen úr

1800,-

Edinburgh úr

1770,-

London úr

2030,-

(Báðar vegir íroknað ferðaavgjald - uttan avgreiðslugjald)

Tel 352 900

Tel 312 600

Tel 340 000

Tel 456 363

ATLANTIC AIRWAYS

www.flyfaroe.com

Erik Ludvigsen:

Ferð nr. 55 við Skipafelagnum

Tann, sum lesur Dimma-lætting, rennir seg viðhvørt fram á navnið Erik Ludvigsen, sum á donskum skriv-ar um føroysk politisk við-urskifti. Kanska eru tað fleiri, sum undrast á, hvør hesin maðurin er, sum kann hava so avgjördar mein-ingar um viðurskifti, sum vit í Føroyum eru so ósamd um.

Vit hava nú hitt hendan mannin, og tað at vit hitt-ust var so at siga av tilvild.

Seinasta vikuskiftið í juni mánaði var eg í Hirtshals í summarfrí. Og tá ein er í Hirtshals, so er tað sjálvsagt at fara ein túr oman á keiuna. Og komin oman hagar vísir tað seg, at "Blikur" hjá Skipafelag-num liggur við keiuna og skipar inn. Altjóða terror-istalógin, sum forðar havn-arfólki at fara ein túr út á molan, er opinbart ikki enn komin til Hirtshals, so farið varð umborð uttan nakra forðing. Her var ikki nógv av fólki at síggja. Manningin var fult upp-ikin við at lasta. Men ferðafólkini vóru í ferð við at koma umborð. "Blikur" og "Lómur" hava loyvi at taka 12 ferðafólk, og her er altíð nógv upptikið. Lutvíst er talan um fólk, sum ikki tora at

flúgva, og so eru tað onnur, sum vilja hava sálina við, tá tey ferðast, og sum ikki eru áhugað í at sigla við einum flótandi super-marknað. Tey vilja fegin vita av at tey sigla!

Fekk at vita, at eitt av ferðafólkunum var júst Erik Ludvigsen. Her mátti vera ein søga at heinta, og eg hitti hann uppi á sól-dekkinum, har hann hugnaði sær í sólini.

Ein veruligur føroyavinur Tað vísti seg, at her var søgan um ein danskan drong, sum var føddur í Føroyum í 1925, og sum var farin aftur til Danmarkar í 1945 sum 20 ára gamal. Hóast hann hevur verið burtur úr Føroyum í 60 ár, kennir hann seg kortini so føroyskan, at hann kemur til Føroyar á hvørjum ári. Og ikki bert tað, at hann fer til Føroyar, men hann sigur seg fara "heim" til Føroyar.

Hetta er ikki ókent mill-um danir, sum hava búð í Føroyum. Vit hava fyrr greitt frá børnunum hjá Hjalmar Ringberg, sum var amtmáður í Føroyum 1929-36, har hansara børn hava tað á sama hátt. Eis-ini tá tað kemur til føroy-

"Blikur" í Hirtshals.

ska málið. Børnini hjá Ring-berg tosa framvegis før-oyskt, og tað sama ger Erik Ludvigsen. Hann tosar eins ræðið og ein føroyingur.

Pápi Erik Ludvigsen, Knud Ludvigsen, var stjóri í Føroya Banka í árunum 1922-45. Meðan umrøddi Hjalmar Ringberg var í Føroyum var hann eisini formaður í bankanum. Tað var eitt langt tíðarskeið sum Ludvigsen var í Føroyum, men kanska hevur heimferðin verið tarnað av krígunum. Knud Ludvigsen doyði í 1976, 93 ára

gamal.

Fekk vanligan før-oyskan uppvøsktur Erik fekk ein vanligan upp-vøkskur í Føroyum, og gekk í realskúla í Havn. Her gingu eisini fleiri kend-ir føroyingar sum Petur Reinert, lækni á Eiði, Andreas Højgaard á lærarskúlanum, Essa Arge, yvir-lækni og Ulf Zachariassen, bókavørður. Her fekk hann eisini vinir, sum hann fram-vegis hevur samband við, og sum hann býr hjá, tá hann er í Føroyum.

Ein av hansara skúlafeløg-unum var Niels Westerby, sum var sonur fútan av sama navni. Hesin Niels gjørdist partur av politisku søguni í Danmark, tá hann í 60-unum sjálvur annar tók seg úr fólkatingsbólkinum hjá Venstre og skipaði flokkin Liberalt Centrum. Tað eydnaðist tó bert flokkinum at sita eina setu í fólkatunginum.

Undir krígunum gekk Erik á dansiskúla hjá Ninnu Thomsen. Ein av dansifeløg-unum var Hjördis Paturs-son, og tey bæði plagdu at steppdansa fyri eingilsk-monnum undir krígunum.

Heimaftur kom til Danmarkar gjørdist Erik jur-istur við sergrein í hand-ilsviðurskiftum. Hann hevur undirvíst á handilsskúla og lærdum háskúla í Ålborg. Her hevur hann havt fleiri føroyingar sum næm-ingar. Ein tann kendasti av hesum er Meinhard Jacobsen á Føroya Fiskavirking. Og Erik heldur so avgjört ikki, at tað, sum hann hevur potað niður í Meinhard, er "Guds spildte ord på Ballelars". Og Meinhard

sigur hin vegin, at Erik er ein tann besti lærari hann hevur havt.

Erik giftist eisini og eigur tvey børn. Tey eru Lars, sum er cand. mag. í donsk-um sum høvuðsgrein og Anna Maria, sum er korre-spondentur. Tilsamans eru 5 abbað børn.

Slíkur maður eigur at takast í álvara Og nú var Erik aftur á veg til Føroyar, sum hann ikki kann liva fyri uttan. Sum vanligt ferðast hann við skipunum hjá Skipafelag-num, tí hetta er at ferðast í orðsins rætta týðningi. Hetta er 28. ferðin hann ger til Føroyar við Skipa-felagnum, so tá hann fór niður aftur var tað 56. ferðin millum lond við "Lómi" ella "Bliki". Túrin tekur gott tvey samdøgur, t.v.s. at tilsamans hevur hann verið einar 4 mán-aðir umborð. Óneyðugt er at siga, at hann er væl kendur umborð, og er tað ein eina sera persónlig tænasta hann fær. Hann er eisini stak vælkominn hvør-ja ferðin, hann kemur um-borð.

Hesa ferð er Erik ikki einsamallir. Hann hevur sonin Lars og konu hans-ara við sær. Lars hevur verið nakrar ferðir fyrr í Føroyum, men hjá konuni er tað fyrstu ferð. So hon var serliga spent uppá túrin, og ferðaleiðaran verður tann best hugsandi.

Vit kunu tí siga, at tað er ikki hvør sum helst, sum skrivar í Dimmalætting. Ein kann vera samdur við honum ella ikki. Men tað hann skrivar er fyri tað fyrsta grundað á ein djúp-an kunnleika til okkara land, og tað er eisini grund-að á eina veruliga um-sorg-an fyri okkum føroying-um. Hetta er nú ikki tað, sum merkir støðuna hjá nógvum dønum. Sigast kann, at tá Erik metir, at atburðurin hjá okkara politikkarum er til skaða fyri okkara umdømi í Dan-mark, so eigur hetta at verða tikið í álvara.

Tað gjørdist ein sera hugnalig løta umborð á "Bliki", og vit eiga at takka Erik fyri tann áhuga, hann vísir okkara landi og fólki.

6.

Her síggja vit Erik saman við soni og sonarkonu.

100% tryggleika?

Tí velja fleiri og fleiri maskinmeistarar Mobil smyrjiolju!

Mobil Oil Føroyar

Mobil Oil Føroyar
Mykinesgøta 8, Boks 18
FO-110 Tórshavn
Tel 319354 – fax 311509
E-mail: sveising@post.olivant.fo

petur & petur • 320870

Kokkurin Flemming Poulsen bjóðar Erik vælkominn umborð enn eina ferð.

Endaliga staðfest:

Løgtingsumsitingin er hægsta vald

Tann 5. mars varð uppskot lagt fram á ting um broytingar í ALS-lógini. Hetta hendi eftir, at lögtingsskrivstovan hevði havt ta ásettu tíðina at kanna, um málið var lögfrøðiliga í lagi. Uppskotið varð sett at koma til 1. viðgerð í tinginum tann 31. mars, tá tað knappliga verður tikið aftur av landsstýrismanninum. Tískil varð tingið avskorið frá at viðgera hetta mál.

Tað kom tá fram, at tað var lögtingsskrivstovan, sum var orsøkin til, at tingmenn ikki sluppu at viðgera umrødda uppskot. Hon boðaði landsstýrismanninum frá, at tók hann ikki sjálvur uppskotið aftur, fór hon at gera tað. Tíverri valdi landsstýrismaðurin tað fyrra. Tískil fekst eingin frágreiðing um, hví málið knappliga ikki var borðbart.

Ivasamt álit
Forsøgan í hesum máli er eitt álit frá 2001 hjá einum starvsmanni í fíggar-málaráðnum, sum kemur til ta niðurstøðu, at virksemið hjá grunnum við tilknýti til tað almenna, sum t.d. ALS og Realurin eigur samb. stýrisskipanarlógini at vera bæði á fíggarlógini og í landskassaroknskapinum. Ein niðurstøða var eisini, at ALS gjaldið skal roknast sum skattur, sum bert lögtingið kann áseta.

Frá fyrsta degi hevur ivi valda um hetta álit, sum vit eisini hava víst á her í blaðnum. Vit kundu m.a. vísa á, at grundgevingarnar vóru beinleiðis í stríð við ta rættarsíðvenju, sum annars er galdandi í ríkinum.

Upprit i sambandi við eftirkanning av lögtingsmáli nr. 90/2004: Uppskot til lögtingslóg um at broyta lögtingslóg um arbeiðsloysstrygging og arbeiðsávislag

Eftir tingskipanini § 22, stk. 1, nr. 6 skal lögtingsskrivstovustjórin ella starvsfólk hansara, sum hann tilnevnr til tað, ansa eftir, at øll tingmál eru lögfrøðiliga og málsliga røtt. Uppritið er skriva í hesum sambandi.

I hesum lögtingsmáli verður skotið upp at orða § 9, stk. 1 í Als-lógini soleiðis: "Eftir tilmæli frá Stýrinum ásetir landsstýrismaðurin í kunngerð ALS-gjaldið hjá teim gjaldskyldugu. ALS-gjaldið kann ongantíð vera hægri enn 2,25 % av tí í § 8 nevnda gjaldgrundarlagi."

Stýrisskipanarlógin ásetir í § 41, at: "Eingin beinleiðis ella óbeinleiðis skattur má verða álagdur, broyttur ella avtíkin uttan við lögtingslóg." Samhærlig áseting er m.a. í dönsku grundlógini.

Spurningur er tí, um Als-gjaldið er ein skattur, ið skal ásetast við lögtingslóg, ella um Løgtingið kann áseta hetta gjaldið.

Hetta er skjalið sum frátekur lögtinginum møguleikan at viðgera eitt framlagt lógaruppskot. Men hetta er ikki nakað alment tingskjal, og tað er sera ivasamt um tingmenn í heila tikið kenna tað.

Málið skuldi greiðast með alla Fyri at fáa fulla greiðu á málinum setti Bjarni Djurholm, landsstýrismaður, ein serfrøðingabólk við ikki færri enn seks lögfrøðingum. Millum hesar eru eisini serfrøðingar í statsrætti. Hesir hava arbeiðt við málinum í heili tvey ár og uttan iva fyri eina sekssifraða krónu-upphædd at gera eitt álit. Vit hava fyrr greitt frá hesum áliti, men fyri at tað ikki skulu vera okkara orð, fara vit at endurgeva niðurstøðuna hjá Vinnu-nevndini:

Niðurstøðan hjá meirilutanum er, at ALS-gjaldið neyvan er at rokna sum skattur eftir §41. Niðurstøðan hjá minnilutanum er, at ALS-gjaldið mest sannlíkt er at meta sum skattur sambært §41 í stýrisskipanarlógini, men at skipanin ikki kann sigast at vera ólóglig, (okkara undirstriking) og at tað er upp til lögtingið at gera av, í hvønn mun skipanin skal varðveitast í ver-

andi líki. Altso ein politiskur spurningur og ikki ein lögfrøðiligur spurningur.

Fleiri sannleikar
Álitið hjá umrøddu serfrøðinganevnd skuldi eisini verið eitt gott grundarlag fyri at avgreitt spurningin um grunnarnar annars, so tað ikki skuldi verið neyðugt at brúkt meiri av orku til hetta. Avlopsorkan kundi so verið brúkt til meira viðkomandi mál.

Men so hendir tað, at lögtingsskrivstovan blokerar fyri málinum. Hetta kann sjálvsagt vera í lagi, treytað av, at hon leggur fram eina haldbara grundgeving fyri hesi støðu, so bæði tingmenn og almenn-ingur finga møguleikan, bæði at kunna seg um og at viðgera grundgevingarnar.

Men hetta er ikki gjørt. Vit hava uttan úrslit leita eftir henni á heimasíðuni hjá lögtinginum. Vit hava spurt tingmenn, og teir kenna onga grundgeving. Men vit hava eftir áheit-

an fingið grundgevingarnar hjá lögtingsskrivstovuni.

Fyrst skal sigast, at eitt lögfrøðisligt upprit kann sera sjáldan geva eitt endaligt svar upp á ein spurning. Og hetta er ikki minst galdandi her, tá tað snýr seg um útlægging av einum grundlógarteksti, sum stavar frá 1849.

Tí er tað sera vandamið hjá einum og hvørjum at slúka eitt og hvørt upprit, uttan sjálvur at hava nýtt sítt egna vit og skil at meta um tað. Hetta er ikki minst galdandi fyri lögtingsmenn.

Í hesum førinum er enn tá sera góð grund til ikki at leypa á leistum. Tað er fleiri ferðir staðfest, at lögfrøðin á lögtingsskrivstovuni er ikki í samsvari við tann galdandi rættin, soleiðis sum hann t.d. kemur til sjóndar í rættarskipanini og dómstólum. Hetta hava vit dokumenterað fleiri ferðir her í blaðnum.

Hóast hetta eru tað framvegis einstakir lögfrøðingar á lögtingsskrivstovuni,

sum einaveldis avgera, hvat tingið kann ella ikki kann viðgera, og sum tískil reelt hava yvirtikið stóran part av tingsins valdi.

Ting kontra stjórn
Kunnugt er, at innan allar politiskar skipanir valdar javnan valdstríð millum ting og stjórn. Hetta hevur eisini verið galdandi í Føroyum. Men her er nógv broytt, síðan m.a. Øregaard vóru upp á sítt besta og staðfestu, at tað var lögtingið, sum hevði evsta vald. Hetta var ein grundgeving, sum varð nýtt ímóti einum landsstýri, sum hevði hug at stinga nösina ov langt fram.

Tá nýttu menn vit og skil, sum eisini fevndi um lögfrøðiligar spurningar, sum vanligar ikki eru tor-skildari enn so, at "vanlig" fólk lættliga kunnu meta um, hvat er rætt og hvat er skeivt. Men nú er valdstríðið flutt at vera millum lögfrøðingar hjá lögtinginum og teir hjá landsstýrinum, og teir 32 lögtingsmenninir sita sum tigandi statistar.

Í hesum førinum eru teir ikki eingang kunnaðir um grundgevingarnar fyri, at teir ikki sleppa at viðgera umrødda uppskot.

Edmundi
fyri at takka
Vit kunnu takka Edmundi Joensen fyri hesa gongd. Longu sum formaður í landsstýrismálanevndini legði hann støðið, tá hann nýtti lögfrøðingar sum skálkaskjól fyri at sleppa undan at taka reint politiskar avgerðir. Tað er próvfast, at hann fyri at sleppa

undan støðutakan hevur lagt navn til lögfrøðilig sjónarmið, sum beinleiðis eru í stríð við rættarsíðvenjuna í ríkinum.

Edmund Joensen hevur hildið somu kós í sínum verandi starvi sum lögtingsformaður, har formansskapurin í lögtinginum nógv meiri enn nakrantíð fyrr bert er vorðin eitt eiti, móttvegis tí hann var fyrr.

Úrslitið er, at eingin tingmaður í heila tikið torir at seta spurningar við lögfrøðina hjá lögtinginum. Í fjør var ein tinglimur, sum royndi hetta, og hann varð bukaður upp á pláss. Ein annar bað formansskapin um at fáa gjørt eina kanning av lögfrøðini hjá landsstýrismálanevndini í "Jógvan S"-málinum, og spurningurin var sera relevantur, eisini fyri almenningin. Einkil frættist aftur! Sum skilst varð hesin spurningurin sópaður inn undir gólvteppið.

Sakin er tann, at hjá tí sum fyrst eina ferð hevur selt sína sál, er hopleyst at koma aftur um aftur.

Eitt er hvat lögtingsfyrirsitingin ger. Annað er, hvat lögtingsformaðurin ger.

Men tað áhugaverda er, at tað er ikki ein av hinum 31 tingmonnum, sum seta spurning við, at teirra umsiting noktar teimum at viðgera eitt framlagt lógaruppskot. Og enn tá uttan at teir í heila tikið kenna grundgevingarnar fyri hví tað er so.

So langt eru vit komin við heimsins elsta parlammenti.

Málið um bláubók og fiskimenn loyst

Fyrr í ár høvdu vit eitt dømi um tær sømdir, sum fiskimenn fáa frá ALS.

Í hesum førinum snúði tað seg um ein fiskimann, sum ikki kundi mynstra við tí skipinum, sum hann var vanur at vera við, tí hann fekk ikki ta heilsuváttan sum krevst. Tískil var hann vorðin arbeiðsleysur frá degi til dags. Hann var tó ikki so sjúk-ur, at hann kundi fáa eina læknaváttan, so hann kundi fáa dagpening. Hóast hann ikki fekk "Bláu Bók", var hann arbeiðsførur til alt vanligt arbeiði á landi,

men trupulleikin var, at tað var ikki so lætt at fáa nakað arbeiði á landi, og maðurin slapp heldur ikki inn í ALS, og var tí uttan fyri "lóg og rætt". Vit vendu okkum til ALS beinanvegin. Her váttaðu vit fyri ALS, at fekk maður ikki heilsuváttan, so hevði hann einki tilknýti til arbeiðsgevaran. Um so var, ja, so var maðurin at rokna sum arbeiðstøkur sum øll onnur arbeiðsleys.

Fyrst var leyst liðugt...
Nakrar dagar seinni fekk FF vitjan av dagligu leiðsluni í ALS saman við teirra advokati. Málið varð á fundinum viðgjørt út í æsir. Niðurstøðan var greið, at við umrøddu fortreyt-um, so hevði ein maður í slíkari støðu sama rætt í ALS sum øll onnur arbeiðsleys. Tað skuldi tískil bert verið ein avgreiðslu-spurningur at fáa hetta staðfest formelt.

Men so hendi tað, at málið strandaði í stýrinum hjá ALS. Málið skuldi verið so greitt, at tað skuldi hægst tikið ein fund at fingið tað avgreitt. Men eyðsýnt hevur eisini her verið brúktur ein forhalingstaktikkur, fyri at leingja um viðgerðina út í tað óendaliga.

Málið var fyri á seinasta fundi hjá gamla ALS stýrinum. Hetta var ætlandi seinasti fundir hjá fráfarandi stýri, og nú hevði ein

roknað við, at málið varð avgreitt.

Nýggj niðurstøða
skal bíleggjast
Men nú hendi tað, at stýrið samtykkir at senda málið til ein sakførara í býnum fyri at fáa eina nýggja meting, hóast egni sakførarin hjá ALS hevði givið eitt greitt tilmæli um at loysa málið eftir umrødda leisti. Hetta ger stýrið eitt hálvt ár eftir, at málið tekur seg upp, og 5

mánaðir eftir, at egni sakførarin hjá ALS hevði gjørt sítt tilmæli.

Hetta má sigast at vera ein merkisverd manna-gongd og kundi í besta fall drýggja málið fleiri mánaðir afturat.

Men tibetur fekk ALS ein nýggjan formann, og nú er so málið avgreitt eftir tí leisti, sum upp-runaliga varð gjørdur.

Elverkfrøðingur ella tilsvarandi søkist til veikstreymis- og eltæknið hjá SEV

Kanst tú lofta við fleiri bóltum samstundis?
Kanst tú geva títt íkast til okkara stýrings-
teknisku konstruktiónir?

Kanst tú arbeiða undir trýsti og hava yvirar-
beiði í avmarkaða tíð í senn?

So ert tú tann, vit sóknast eftir.

Ein elverkfrøðingur ella aðra tilsvarandi útbúgving, og við stórum áhuga innan stýringar, hevur møguleikan at fáa eitt spennandi og til tíðir krevjandi arbeiði í einum felagi í stórari menning innan eltekniska økið.

Tú verður partur av einum toymi, sum hevur ábyrgd av eltekniska útbúnaðinum á elverkum og koblingsstøðum kring landið.

Tú mást hava góð samstarvsevni og kunna málbera teg bæði í skrift og talu á føroyskum, danskum og enskum.

Tínar uppgávur umfata m.a.:

- Projektering, menning, dokumentering, test og viðlíkahald av stýringum.
- Programmering og seta í verk PLC, HMI og fjarstýringstøkni.
- Projektering av lágspenningstalvum.

Sum umsøkjari til starvið
hevur tú fyrimun, um tú:

- Hevur royndir innan eitt ella fleiri av hesum økjum: Automatió, HMI, elprojektering, eldokumentatió, instrumentering og máttiteknikk.
- Hevur eina handverksliga grundútbúgving innan el.
- Hevur evni og áráði at arbeiða sjálvstøðugt.

Vit kunnu bjóða tær:

- Eitt sera fjølbroytt arbeiði, har tú hevur møguleika at vera við frá menning til íverksetan.
- Eitt arbeiði, sum tú sjálvur ert við til at tilrættaleggja.
- Møguleika fyri persónligari og fakligari menning.
- Eitt gott arbeiðsumhvørvi, har samstarv og smidleiki verður hámett.

Lønin:

Sambært sáttmála millum Fíggjarmálaráðið og Føroya Verkfrøðingafelag.

Elfelagið SEV:

Felagið, tú fert at arbeiða hjá, er interkommunala Elfelagið SEV, sum tekur sær av at streymveita allar Føroyar frá og við elframleiðsluni og til endaliga brúkaran. SEV hevur uml. 150 fólk í starvi, og á deildini, har tú fert at arbeiða, eru frammanundan 2 verkfrøðingar og 3 montørar.

Nærri upplýsingar um starvið kunnu fáast við at venda sær til Klæmint Weihe, stjóra ella Terja Nielsen, deildarverkfrøðing á telefon 346800.

Umsóknir skulu saman við avritum av prógvum og móguligum ummælum sendast Elfelagnum SEV, postrúm 319, FO-110 Tórshavn, og skulu vera SEV í hendi í seinasta lagi mikudagin, 17. august 2005.

Jóannes Sivertsen 50 ár til skips

Jóannes Sivertsen av Viðareiði er nú farin í land. Og hetta kann hann gera við góðari samvitsku, tí hann hevur verið á sjónum í ikki færri enn 50 ár. Og samstundis fyllir hann 67 ár tann 6. august, og tað er jú pensjónsaldurin hjá okkum øllum.

Jóannes fór fyrsta túrin í apríl 1955 við "Boðasteini" úr Fuglafirði, har Jákup Haraldsen var reiðari. Hans Jakku í Múla var skipari. Teir vóru við snøri og í sjálvdrátti. Tá vóru íslendingar byrjaðir at fiska við snellu, og í 1956 royndu teir at knýta snelludergur í snørið. Hetta var byrjanin hjá føroyingum at fiska við snellu.

Í 1957 var hann við "Viðoyinni" undir Grønlandi. Richard Jacobsen var skipari. Tað var fyrsti túrur, "Viðoy" var við snellu, og hetta var eisini fyrstu ferð, at snella varð roynd undir Grønlandi. Frammanundan hevði "Viðoy" trolað, og manningin hevði ongan hug at fara at royna hendan nýggja reiðskapin. Teir vildu bert

brúka trol. Tískil var tað ein heilt nýggj manning, sum fór við, og nógvir vóru heilt ungir dreingir. Tað vóru bert fáir royndir flekjarar umborð. Hetta merkti eisini, at tað stóð á at flekja fyrstu tíðina ikki minst tí so nógv var at fáa.

Trúu ikki uppá
snelluna

Tað vóru teir, sum vóru skeptiskir móttvegis nýggju snelluni og riggaðu sær gamlan snørisreiðskap til. Tá kom til sjóndar, hvussu stórir munurin var á hesum reiðskapum. Teir, sum veiddu við snellu, fingi fulla dorg, meðan hinir komu upp við tveimum toskum í senn. Afturat hesum var tað munin lættari og skjótari at veiða við snellu, so tað var skjótt, at

snørið varð goymt burtur med alla.

Hetta gjørdist ein sannur roktúrur. Teir fóru avstað tann 17. juli og vóru heima aftur tann 13. september við fullari last, eini 140 tons av saltfiski. Jóannes minnist, hvussu ójavnt tað var, sum menninir fiskaðu. Eisini menn sum stóðu lið um lið. Miðal fiskimenn fingi einar 5.000 fiskar. Men tann besti fekk nærum tað duplta. Jóannes fekk um miðal, og parturin hjá honum var 3.700 kr., sum var óføra gott tá í tíðini.

Í 1958 og 1959 var Jóannes við "Atlantsfarinum". Tað var við "Atlantsfarinum" at Júst í Túni hevði "funnið" Flemish Cap nøkur ár frammanundan. Hesin bankin kom at geva okkum nógvan fisk í nógv

Jóannes nú hann gevst á sjónum.

ár. Men nú var tað Jógvan Isaksen, sum var skipari, og mamma hansara Anna átti skipið. Teir fiskaðu eisini á teimum nýfunnu New Foundlandsmiðunum.

Í 1960 var Jóannes við "Tinganesi" í Grønlandi og róði út við bátum. Hetta var ein sera áhugaverdur fiskiskapur. Síðan 1961 hevur hann mestu tíðina siglt við Seglhúsbátunum, fyrst við "Pison". Men tá Seglhúsið fór á húsagang fyrst í 90-unum fór Jóannes við "Jógvan S", sum seinni gjørdist "Núpur".

Kokkurin skar pylsuna
Tað var annars eyðkent fyri seglhúsbátarnar, at menn vóru sera trúfastir umborð har. Ein av hesum trúföstu var Erling Joensen við Gjógv, sum var kokkur við "Pison" í nógv ár. Jóannes hevur ikki siglt saman við Erlingi, men einaferð hoyrði Jóannes Eliesar í Múla greiða frá hesum óføra kokkinum, sum tá var við "Grundick". Teir fingi **skorna** pylsu til náttúra! Tað vanliga var annars, at pylsan í heilum líki varð lögð á borðið, og hon mundi ikki altíð vera so nosslig, sum tað minkaði av henni! Ikki heldur økti navnið, sum varð sett á speigupylsuna, um hugin til hana.

Jóannes hevur tó í 70-unum og 80-unum verið onkran avstingara við onkrum øðrum skipum, sum "Tórsbúgvani", "Norðalduni", "Roman I", onkrum Cubatrolara og við "Borðoyanesi". So royndirnar eru nógvar.

Jóannes hevur tókk uppiborna fyri hansara longu tíð sum fiskimaður. Hann hevur hildið á longri enn teir flestu og hevur væl og virðiliga gjørt sína tænastu fyri samfelagið.

Vónandi fær hann eina góða tíð á landi. Men onkuntíð man hann í huganum fara at leita út á tað hav, sum hevur verið ein so stórir partur av hansara lívi.

Jóannes saman við svági sínum Hans Jacob Fuglø í Grønlandi, har hann hevur búð í 40 ár.

Jóannes umborð á "Fjalshamri" í 1975.

Andrea á Dul 80 ár

Tann 6. august verður Andrea á Dul 80 ár. Víst hevur Andrea verið havnarfólk størsta partin av lívinum, men hon er fødd kunoyingur. Pápi hennara var Kristian Jacobsen, og mamman, Jacobina, var ættað av Strondum. Tey vóru 6 systkin, 3 beiggjar og 3 systrar. Nú er bert Andrea eftir á lívi. Eingin av systkjum hennara gjørdist rættiliga gomul.

Andrea var blaðung, tá hon fekk at kenna, hvussu hart lívið kann vera. Í 1935 vóru pápin og Jógvan beiggi hennara við "Coronet", hin minniliga túrin, tá teir róku til New Foundlands, og skipið ikki kom afturið.

Og 3. jóladag sama ár doyði mamma hennara bert 49 ára gomul. Beiggin Hans Jacob hevði fingið meslingar og smittaði harvið mammu sína. Hann hevði saman við øðrum kunoyingum verið í tiltiknu "meslingagrindini" í Gøtu. Tá blivu nógv fólk smittað, og tá tey komu heim aftur til hús smittaðu tey onnur, og tey vóru rættiliga nógv, sum doyðu av meslingunum, herímillum eisini fleiri kunoyingar. Um sama mundi vóru tað eisini fleiri fólk í Kunoy, sum fingtu tuberklar. So hetta hevur verið ein tung tíð í eini so lítlari bygð.

Andrea var bert 10 ára gomul, tá mamman doyði, og hon, saman við hinum systkjumum, máttu taka á seg nógv av teimum uppgávum, sum ein mamma hevði tá í tíðini, og Andrea gekk til neyta.

Andrea á Dul.

Skúlatíðin varð liðug, tá Andrea var 14 ár, og sum vanligt var tá í tíðini, fór hon út at tæna. Hon fekk pláss hjá Matildu og Poul Jens Dam í Kunoy. Hon skuldi passa Matildu upp við triðja barninum. Og her mundi ivaleyst vera nóg mikið at gera við kol-fomfýri í køkinum og kúgv í kjallaranum. Í Kunoy brúkti tey kol, tí har var so at siga einki torv. Sjálv ivast Andrea í nyttuna hon gjørdi, men her vórðu vinabond knýtt, sum hava gingið í arv í fleiri ættarlið, so okkurt man hon hava nyttað.

Seinni fór Andrea til Klaksvíkar at tæna hjá Fridu og Palla Steinberg, og her hevur eisini altíð verið gott vinalag millum húsini.

Andrea og systirin Sannimía skiftust eisini um at vera heima hjá pápanum.

Men óhepníð fylgdi húsinum. Pápin datt oman og doyði, tá hann var á fjalli, hetta var í 1948.

Tá Andrea var um 20 ára aldur gekk leiðin til Havnar, har hon kom í húsið hjá Signhild og Johan Wolles. Andrea manuttan iva hava fingið gott viðmæli frá Sáru, systir Palla, sum kendi Signhild.

Síðan fór Andrea at tæna hjá Jens Christian Dam í Tróndargøtu. So leiðis kom Andrea eisini at uppliva tær broytingar, sum eru hendar á Havn. Tey høvdu trøð úti í Svanga, og Andrea fór tvær ferðir um dagin niðan á trøðna at mjólka. At hoyggja hoyrði eisini við til henna arbeiðssetning.

Tað var meðan Andrea var í húsplássi hjá Signhild, at hon møtti Grími á Dul, sum var beiggi Signhild. Og tey bæði giftust í

Andrea saman við manninum Grímur.

1947.

Búsettust í Konradsbrekku Og tað er her, at okkara kennskapur kemur inn í myndina.

Umleið næstseinasta alda-skifti bygdi verfaðir Andreu, Jógvan, ættaður av Dul á Strondum, hús í Konradsbrekku á Skálatrøð, trøðni hjá Niels Skaale, sum fyrr hevur verið umrøddur her í blaðnum. Tað sama gjørdi abbi mín Poli skómakarin. Í báðum húsunum vuku nógv børn upp. Tá tíðin kom til tað, fluttu Andrea og Grímur inn í hansara barndómsheim, og eg flutti nakað nógv ár seinni inni í barndómsheimið hjá mammu. Í somu brekku búsettust eisini Jákup, beiggi Grímur, og kona hansara Astrid, sum enn er á lívi. Tískil eru vit øll partur av sama

grannalagi. Sigast kann, at her hevur verið eitt sera sterkt og gott grannalag, og venskapur er heilt niður í 4. og 5. ættarlið frá teimum, sum upprunaliga búsettust her.

Grímur var virkin vinnulívsmaður. Hann varð stjóri í partafelagnum Maria Poulsen, sum øll kenna, og Andrea var hansara dygga bakland. Grímur doyði í 1987, og næsta ættarlið tók við. Tað tykist at ganga væl hjá teimum. Andrea hevur tó ikki slept endanum enn. Hon er framvegis í nevndini, so hon hevur framvegis eitt orð at siga!

Hon fylgir eisini væl við í tí sum hendir og hevur greiðar meiningar um mong samfelagsviðurskifti.

Tað er stuttligt at vera granni hjá Andreu, tí hon er altíð í so góðum lag. Hóast hon líkamliga ikki altíð er so væl fyri, so

merktist tað ikki á henni. Hon skemtar og flennir og fær tað stuttliga burtur úr øllum. Og fyrirkomandi er hon at koma inn til. Og hjá einum, sum ikki dugir nakað serligt til hendurnar, er tað sera hent at hava grannar, sum altíð kunnu rætta eina hond, tá t.d. ein skrúva er leys. Andrea og sonurin Jógvan húsast einsamøll, og tað riggar heilt væl.

Andrea og Grímur fingtu 6 børn. Tey eru Jacobina, gift við Pola, Jógvan, Kristian, giftur við Poulu, Agnas, gift við Per, Árni og Gurið gift við John. Andrea eigur 13 ommubørn og 1 langommubarn.

Vit øll ynskja Andreu hjartaliga tillukku við tí stóra degnum. Og munnu vit ivaleyst fara at vera fleiri sum fara út í Pálstovu at heilsa uppá hana sunnudagin 7. august.

Nýggjur formansskapur í landingarmiðstøðini

Eftir at Føroya Fiskamarknaður er býttur sundur, hevur Landingarmiðstøðin fingið ein nýggjan formansskap. Formaður er Harry Benjaminsen t.v. og næstformaður er Dánjal Jákup Vilhelm.

Kunningarskriv:

Ráðstevnudagur í Norðurlandahúsinum 5. september 2005 um norðurlenska harðskapsgransking

Norðurlenski granskingarstovnurin Nordisk Forskerakademi (Norfa/Nordforsk) hjá Norðurlandaráðnum/Norðurlenska Ráðharrastovninum hevur árinum 2000-05 skipað fyri einum norðurlenskum granskingarátaki at varpa ljós á harðskap í m.ø. mentunarlíggum høpi, serliga við atliti til harðskap kynjanna millum, í foreldraskapi og í familjuhøpi. Granskingarátakið bar heitið "Køn & Váld" "Gender & Violence", og vórðu viðkomandi granskarar í øllum norðurlondum bodnir at søkja peningaligan styrk til granskingarverk, sum høvdu til endamáls:

- 1) at bøta um yvirlitið á verandi kunnleika í og uttan fyri Norðurlond umframt at fáa nýggjan kunnleika fram í ljósið um harðskap og kyn,
- 2) at skapa og bøta um samband millum granskarar innan harðskapakið,

- 3) at stuðla undir granskingarumhvørvið í Norðurlondum, serliga har granskingin frammanundan stóð veik,
- 4) og at varpa ljós á harðskapsgransking og vekja ans fyri harðskapsgransking í Norðurlondum.

Inn komu 78 umsóknir um tilsams umleið 67 mill.kr. Játtadar vórðu umleið 25 mill.kr. til tilsams 29 granskingarverk. Tíverri kom eingin umsókn úr Føroyum (men annars úr Grønlandi og Álandi).

Verkætlanin hevur verið stjórnað av eini nevnd umboðandi hvørt av Norðurlondunum, og hava Føroyar havt eygleiðarastøðu í stýrisbólkinum.

Norðurlandaráðið hevur kent seg hava náttúrliga skyldu til at kunna alment um innkomnu granskingarverkini. Hetta varð gjørt á eini stórar felags ráðstevnu á Gøteborg Universiteti

herfyri, men harumframt er peningur játtaður til kunningarátøk í hvørjum Norðurlandi sær, og tískil verður í samstarvi við Fróðskaparsetrið skipað fyri ráðstevnudegi í Norðurlandahúsinum mánadagin tann 5. september 2005 kl. 9.00-16.00, har m.o. Katrine Sidenius, yvirlækni á "Rigshospitalets Center for Voldtægtsofre" verður við umframt fólk hiðani frá Granskingarráðnum, Fróðskaparsetrinum, Kvinnuhúsinum og væntandi eisini lögregluni.

Ætlanin er eisini at hava eitt pallborðsorðaskifti, har áhoyrarar eisini sleppa framat. Hóast ráðstevnan fyrst og fremst vendir sær til fakfólk innan heilsu-, sosial- og skúlaverk, lögreglu, politikkarar og fjølmiðlar, verður ráðstevnan opin fyri øllum áhugaðum, og verður atgongdin ókeypis.

Sjómansheimið selt, men hvat við sjómonnum?

Sjómansheimið í 1923.

Grannskoðaravirkið Højmose, FFR
v/Børge Christiansen, Cand.merc.aud. – Reg. revisor
í Heiðum, 370 Miðvágur
Tel.: 333498 – Fax: 333490
T-postur: hoejmose@post.olivant.fo – www.rev-hoejmose.dk

Grannskoðan v.m.

Vit grannskoða ársroknskapir v.m.
Vit veita ráðgeving í samband við
uppsetan av roknskapi og virkis-
ætlan, ráðgeving viðv. skatti,
bókhaldi og marknaðarføring.

Registreret revisor i Danmark
Statsautoriseret revisor i Norge

Tað mundi vera mangur, sum fekk ein hvøkk, tá tað frættist, at sjómansheimið í Havn var selt einari so "verðsligari" fyrítøku sum Tryggingarfelagnum.

Men hetta sigur tó bert nakað um, hvussu viðurskiftini í einum samfelag kunnu broytast.

Tá sjómansheimið varð bygt í 1923 og í nógv ár frameftir, varð tað roknað sum ein varði og viti hjá okkara siglandi fólki, hagar teir altíð kundu venda sær og kenna seg sum heima, tá tørvur var á tí.

Men øll hesi viðurskifti eru nú broytt og tað kollveltandi. Nú eru samferðsluviðurskiftini soleiðis, at tað snøgt sagt er óneyðugt hjá sjófólki at gista í Havn. Tað slepst nærur allar staðir í landinum allar tíðir á samdøgrinum, og hetta hevur so eisini við sær, at sjómenn kunnu vera meira við hús nú enn fyrr.

Sjómansheimið í Havn er tískil blivið meiri og meiri eitt vanligt ferðafólkahotell, ið sum slíkt hevur gingið hampiliga væl seinnu árin. Einasti munurin er, at sjómansheimið var alkoholfrítt. Hetta virðismeta nøkur fólk, men tað má eisini ásnast, at hetta bótir ikki um møguleikarnar at fáa endarnar at røkka saman við teirri kapping sum er.

Tískil komu umstøðurnar at laga seg soleiðis, at sjómansheimið kundi verða selt fyri eina slíka upphædd, at teir, sum standa við endan, ikki kundu siga nei.

Við hesum er ein glæslig søga farin afturum. Hetta er eisini søgan um hundraðtals menn og kvinnur, sum lögdu eina ótrúliga orku í eitt ar-

beiði, sum kundi gagna okkara siglandi fólki. Hesi hava lagt sálina í, og eiga tey ikki at verða gloymd. Her er eisini talan um fólk, sum ikki beinleiðis høvdu tilknýti til sjómenn í teirra starvi. Nøvnini eru mong, og her skulu bert nevast tey trý nøvnini, sum Sofus Sivertsen nevnið í fororðinum til 50 ára ritið hjá sjómansheiminum í 1973, nevniliga Petur Poulsen, snikkarameistari, Frants Restorff, bakarameistari og Valdemar Lützen, keypmaður.

Hvat við sjómonnum?

Sum rímilligt, eru tað tey, sum spyrja: Hvussu við sjómonnum? Og hvagar fer peningurin frá söluni? Og serstakligi spurningurin til okkara: Hvussu er við stuðlinum, sum altjóða flutningsarbeiðarafelagskapurin í 1996 gav sjómansheiminum, júst tí tað var eitt sjómansheim?

Til hetta er fyrst at siga, at tað er stýrið fyri sjómansheimið, sum avgerð, hvat ið skal henda við peninginum, sum nú er tøkur. Og her er semja um, at sjómenn framvegis skulu standa frammarlaga í huganum. Tað mest ítøkiliga er minningarhaldið 1. november. Hetta fer at halda áfram, men helst á øðrum staði. Her hevur sjómansskúlin verið nevndur. Eitt annað eru jólapakkarnir til sjómenn. Her verður eisini fingin

ein loysn. Og so er spurningurin, hvat annað ið kann gerast á hesum økinum. Hetta fer at verða tikið upp, og her er eisini øll hugskot vælkomín.

Semja er eisini um, at tann upphæddin, sum kom frá ITF, framvegis skal nýtast beinleiðis til vælferð hjá sjómonnum. Her kann verða nevnt, at tað eru framvegis trý føroysk sjómansheim, av hesum er eitt í Íslandi. Men júst hvussu hetta skal gerast er ikki avgjørt enn.

Tað er við sorgblíðni, at mong siga sjómansheiminum í Havn farvæl. Tað er ein stór fjøld av fólki, sum gjøgnum árin er komin higar. Og nógvir ungir sjómenn eru farnir avstað við teimum gentunum, sum arbeiddu her!

Tøkk

Vit vilja nýta høvi at takka øllum teimum, sum hava virkað her í øll hesi ár. Ofta hevur tað verið undir truplum umstøðum. Lønin hevur ikki verið tann stóra, men tit eiga øll stóra tøkk uppiborna frá teirri stóru fjøld av sjómonnum, sum hava notið gott av sjómansheiminum.

Vit vóna seinni at kunna triva í søguna hjá sjómansheiminum, sum í hvussu er ikki eigur at vera gloymd.

Óli Jacobsen

Tað vóru hesir, sum tóku fyrstu stigini til sjómansheimið. F.v. Petur Poulsen, snikkarameistari, Frants Restorff, bakarameistari og Valdemar Lützen, keypmaður.

Grønlandstíðindi

frá Kára við Stein

Tíverri gloymdi eg at siga í seinasta blaði, at teir á "Ocean Tiger" á síðsta túri sóu heilar 8 ísbjarnir saman, tað var heldur sjáldsamt.

12. juli
+5,7 stig og stormur av suðri. "Sermisuut" var inni her í morgun, teir komu úr Manitsoq, har teir høvdu landað fulla last. Teir vóru á veg norðureftir til nýggjan túr.

Skeljabáturin "Anna Kill" legði um 20 tons upp og "Louise L" legði knappa fulla last upp í dag. "Louise L" hevur verið nakrar ferðir inni vegna smábrek hendan túrin, og so hava teir ligið bakk í tveir dagar; men alt í alt hevur fiskiskapurin verið í lagi. Teir skulu út at fiska 6 tons av skeljum, sum skulu heilfrystast við skelini á, og so skulu teir heim til Føroyar at seta nýggja

verksmiðju í, og har skulu teir brúka skeljarnar til royndirnar.

Krabbabáturin "Helene L" kom inn í gjárskvöldið; teir komu við fullari ferð inneftir við stormi beint aftan, so "Helene L" silgdi óvanliga skjótt. Teir hava eini 28 tons inni, og sum eg skili, so var fiskiskapurin ójavnur hjá teimum. Teir fóru avstað aftur í kvöld.

15. juli
Tað vóru +6 stig í dag og vindur av norðri. "Nanok Trawl" kom inn at landa í morgun; teir hava knapt 250 tons inni eftir stuttari tíð, og teir skulu inn aftur at landa um 12 dagar. Teir fóru út aftur um kvöldið.

17. juli
+9 stig og blikalogn. "Hannseeraq" kom inn at landa í morgun, teir hava knapt 65 tons inni. "Louise L", sum er á veg til Føroyar at

fáa nýggja verksmiðju gjørd, var tvørs av Julianehåb í kvöld, og teir rokna við at vera á Skálafjørðinum fríggjadagin ella leygardagin, um veðrið heldur sær.

"Markus" er á veg til Danmarkar til umvælingar. "Ocean Tiger" hevur havt gott fiskarí í eina viku, men teir hava nógva kvotu í Eysturgrønlandi, so teir stevna nokk eysturum í dag, tí teir ikki hava nakran pakkning her í Sisimiut.

Ja, teir flestu hava havt ógvuliga góðan fiskiskap hesa síðstu tíðina, og slagði er í lagi eftir tíðini.

18. juli
+8,7 stig og lot av suðri. Innhandlingsskipið "Urvaag" var her í morgun og tók vatn; teir eru givnir at taka ímóti toski, og síðani teir vóru inni her síðst, hava teir so at siga einki fingið av toski. Onkran

dag hava teir fingið 5-6 tons av gillum, og onkrir bátar hava avreitt um 3-300 pund. Teir fóru til Føroya í dag á veg til Noregs.

23. juli
Pluss 7,2 stig og stilli. Sum eg skilji, so kom "Louise L" inn á Runavík í morgun tíðliga, og teir høvdu gott veður heim.

Beint fyri middag í dag høvdu vit ein jarðskjálvtu her í Sisimiut. Hann varði eini 2-4 sekund, men buldrið var ógvuliga hart. Tað merktist her inni hjá mær sum um ein stór maskina rendi á húsini, og ein stór ramma, sum hongur á veggnum, sveiggjaði. Eg leyp út fyri at vissa mær, hvat hent var, og tá stóðu fólk longuuttanfyri og spurdu hvønn annan, hvat tað mundi vera.

Góða Ólavsøku!

Vit hava útgerðina

- Flótitrol
- Snurpunótir
- Botntrol
- Aliútgerð
- Rækjutrol
- Annað

VÓNIN

Høvuðsskrivstova:
Bakkavegur 22
530 Fuglafjørður
Telefon 474 200
Telefax 474 201

Tórshavn:
Vestara bryggja 12
100 Tórshavn
Telefon 35 43 91
Telefax 31 33 19

info@vonin.com - www.vonin.com

Rættting: Í seinasta blaðið skrivaðu vit, at trolarin á hesi myndin eitur "Ocean Tiger". Tað var ikki rætt – hetta er trolarin "Hannseeraq".

Bjargingarútgerð

á sjógvi og landi

Vit bjóða tað besta innan bjargingarbátar, bjargingarvestar, eldslökkkiutgerð, bjargingar og trygdarutgerð. Umboð fyri kenda danska merkið "Viking".

- Bjargingarbátar
- Bjargingarnet
- Yvirlevilsisdraktir
- Flótidraktir
- Bjargingarvestar
- Bjargingarkransar
- Epirbar/neyðsendarar
- Radartranspondarar
- Eldslökkjarar
- Eldávaringar
- Branddraktir
- Umvælingar
- Eftirlit

P/F Gummibátatænastan

Mannaskarð 4, Postboks 3223, 110 Tórshavn
Tel. 31 49 13, Fax 31 06 56, E-mail: gummibad@post.olvant.fo

Vit hava eykalutir á goymslu og útvega teir, vit ikki hava.

Pf. Petur Larsen

Tlf: 44 41 74
Fax: 44 42 85

SKIPSTIMBUR & APTERING

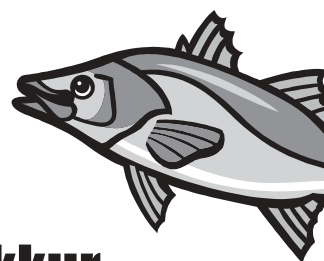
Vit átaka okkum alt arbeiði innan skipstimbur og aptering, so sum nýggja messu, brúgv ella lugar.

Sp/f Skipstimbur og aptering

v/Jón Jacobsen · FO-470 Eiði · Tlf: 22 23 86

AGN

**sild
tobis
kúfiskur
makrelur
høgguslokkur**

..dagligt samband um alt landið

P/F KAMBUR

STRENDUR
telefon: 448095 · fax: 448744

Fiskimenn og uppsagnartreytir

Í hesum døgum eru nógvir fiskimenn uppsagdir. Summir tí teirra skip eru lögð av fíggarligum orsøkum og aðrir, tí teirra skip eru seld av landinum. Og tað er væntandi, at tað verða fleiri afturat, sum fáa somu lagnu, sum gongdin er í samfelagnum.

Hetta reisir sjálvsagt spurningin um, hvønn rætt fiskimenn eiga í slíkum førum. Her fara vit fyrst og fremst at vísa til galdandi uppsagnarreglur. Hesar vóru tað mest ítøkiliga úrslitið av samráðingunum, sum vóru í vár millum manningarfeløgini og reiðarafelagið, og tær eru endurgivnar í blaðnum í dag. Her varð m.a. staðfest, at menn eiga uppsagnarrættindi, eisini tá skip verða lögð ella seld. Afturat hesum var ásett, at sjálvt um menn forvinna pening í uppsagnartíðini, eftir at skipið er lagt, skal hetta ikki mótroknast. Vit hava nevniliga eitt sakarmál um hendan spurningin. Annars eru reglurnar eis-

ini á annan hátt gjørdar greiðari. Og tað skal sigast, at tað er nógv tíð og orku farin til hetta eisini í undanfarnum samráðingum.

Tá mett verður um, hvørt hesar reglur eru nøktandi, so valdast hvat ið sammett verður við. Verður farið nógv langt aftur í tíðina í sáttmálanum hjá fiskimonnum, so skulu tær galdandi reglurnar sammetast við, at einki var frammanundan. Tá kundu fiskimenn verða settir í land frá einum degi til annan uttan ávaring og uttan trygd av nøkrum lagi.

FF og feløgini annars hava roynt stig fyrri stig at bota um hesi viðurskipti. Reglurnar hava verið

grundaðar á, at fiskimenn víst eru mynstraðir fyrri ein túr í senn, men tað skal tó valdast...

Verður sammett við viðurskiptini hjá lönarbólkum á landi, so valdast hvat ið verður sammett við. Verður sammett við fastlönt starvsfólk, so er sera stórir munur. Verða tey uppsøgd, fara tey beint til hús og fáa fulla løn í fleiri mánaðir og fáa m.a. í boði sálarliga hjálp.

Men verður sammett við t.d. arbeiðarar bæði í Føroyum og uttanlanda, og við fiskimenn uttanlanda, so er ikki tann stóri munurin á reglunum. Hetta merkir, at munurin er, um fólk eru í fóstum starvi, sum tey grundleggjandi rokna við at

hava fyrri lívstíð og millum teirra, sum eru "leysarbeiðarar", sum eisini sjálvi hava stutta uppsagnartíð móttvegis arbeiðsgevaranum. Út frá hesi sammeting eru okkara fiskimenn ikki fyrri vanbýti.

Hinvegin skilja vit væl teir menn, sum hava verið við sama skipi í nógv ár, og sum knappliga standa á berum. Og so kann eisini aldurin spæla inn, tá tala verður um at fáa annan kjans. Og spurningurin er so, hvat ið kann gerast.

Fiskimenn eru sum kunnugt løntir við einum parti av úrtøkuni hjá skipinum. Teir hava gjøgnum teirra feløg valt at fáa úrtøkuna útgoldna sum húru. Hetta kann viðhvørt geva nógvan pening og til

aðrar tíðir lítið av peningi.

Fiskimenn vita, at her hevur parturin hjá FF ikki ligið eftir. Her kann bert verða nevnd inntøku-tryggin og skattaskipanin hjá fiskimonnum, sum so nógv hava havt ilt av. Her hevur eydnast FF at halda tær.

Spurningurin er so, um ein skipan við javnari løn skuldi verið vald, so hon eisini rakk til eina rímliga uppsagnartíð.

Vit hava longu dømi, har fiskimenn gjalda til eina felags trygging, og her verður hugsað um samlagstryggingina, sum tekur um endan, tá aðrar veitingar ikki røkka. Her gjalda fiskimenn 17 kr. um dagin, og hetta munar

væl hjá teimum, sum fáa tørv á hesi tryggingini. Her gjalda teir nógvu nevniliga fyrri teir fáu.

Tí eiga vit at taka upp spurningin, um vit skuldu gjørt nakað tað sama á hesum økinum. T.v.s. at vit gera eina trygging, sum gevur ískoyti til verandi reglur, tá menn verða endaliga uppsagdir frá skipi, sum talan er um her. Hetta er ein spurningur, sum vit hóskandi kunnu taka upp á komandi landsfundi.

Annars er støðan tann, at í hesum førinum koma menn inn í ALS, og hagar eiga teir at venda sær beinanvegin.

Blákrossheimið

Blákrossheimið er ein viðgerðarstovnur fyrri rúsdrekka- og rúsevnismisnýttarar og avvarandi teirra.

Hevur tú ella onkur tú kennir trupulleikar við rúsdrekka ella rúsevnum, ert tú vælkomin at seta teg í samband við Blákrossheimið á tlf. 315575, sum svarar alt samdøgrið.

Vit kunnu m.a. bjóða...

- **avrúsan og viðgerð**
- **einstaklinga samrøður (ambulant viðgerð)**
- **samrøður saman við familjuni (familjuviðgerð)**
- **eftirviðgerð - búpláss í búfelagsskapi**

Øll starvsfólkini á Blákrossheiminum eru yrkisfólk og alt fer sjálvandi fram í trúnaði.

Vit vilja fegin hjálpa tær

Blákrossheimið
Lynggøta 12

FO-100 Tórshavn
Tlf. 31 55 75

Við okkurt um 25.000 ymskum vørum á hyllunum, stendur landsins størsta goymsla av eykalutum til taks hjá føroyska flotanum. Aftanfyrri stendur eitt samtak av trimum føroyskum skipasmiðjum og einum mekaniskum verkstaði, ið hevur meir enn seksti ára royndir innan veitingar til skipaflotan – alt frá smærri umvælingum og viðlíkahaldi til um- og nýbygging av skipum.

Góðkendir tænastruvarar av:
Wärtsilä
Deutz-MWM
Scania & Valmet
Calesen
Ulstein Brattvaag
ABB-Turbochargers
Desmi pumpum

stephanssons hús

P/F Tórshavnar Skipasmiðja
Tlf. +298 31 11 55
Fax +298 31 11 25
e-mail: info@faroyard.fo

P/F Skipasmiðjan á Skála
Tlf. +298 44 11 55
Fax +298 31 44 25
e-mail: skala@faroyard.fo

Vestmanna Skipasmiðja
Tlf. +298 42 40 10
Fax +298 42 40 05

Runavíkar Mekaniski Verkstaður
Tlf. +298 44 70 36
Fax +298 44 78 34

www.faroyard.fo

Vitja eisini heimasíðuna hjá Føroya Fiskimannafelag
www.fiskimannafelag.fo

2. partur av frásøgnini hjá Jesar Hansen:

Ein nátt á Sótnesi

Við skonnartini "Sólarris" í Grønlandi 1935

Vit prenta annan part av spennandi frásøgnini hjá Jesar Hansen úr Sandavági frá ferðini, tá teir settu upp á grønlandskari oyggj í 1935. Og vit hava enn fleiri av hansara áhugaverdu myndum.

**At taka úr
blaðnum**

Síðurnar 9,
10, 15 og 16
kunnu takast
úr blaðnum

Skrælingar?

Sum áður frágreitt, vóru vit fimtan mans í tali, men eingin av okkum hevði klokku, so ikki vistu vit, hvat fram var, men okkum tókti, at náttin var vorðin long og tí ynsktu vit, at skjótt skuldi bláa í eystri. Men enn sást tó einki tekin fyri lýsing. Eisini kendu vit okkum nakað kaldar og illa til passar av at sita upp móti hinum nakna, kalda klettinum uttan at hava nakað at takast við. Trongdin til svøvn fór eisini at gera seg galdandi, men vit royndu at halda okkum vaknar við at fáa okkum ein royk úr pípum ella sigarettum. Ikki tordu vit at lata svøvnin fáa vald á okkum, tí vandamikið kann vera at sovna undir slíkum umstøðum.

Men so var onkur, ið spurdi: "Skulu vit ikki fara oman aftur á strondina at holva tveir av bátunum og heingja seglini niður við síðunum, so kunnu vit sita inni undir teimum til tað fer at lýsa fyri degi?"

Jú, hetta hildu allir vera eitt gott hugskot. "So kunnu vit kynda okkum eitt bál aftur og kóka okkum ein fiskabita", legði onkur afturat. Tá hetta var samtykt, gingu vit aftur til

strandar oman.

Løtu seinni sóu vit glæmuna frá einum báli, ið var kynt har niðri. Eftir øllum at døma var hetta beint har, sum bátar okkara áttu at standa. Vit gjørdist ógvuliga bilsnir, tá vit hetta sóu, og aftur komu ymiskir tankar fram. – Mundu tað vera skrælingar, sum av illvilja vildu okkum til lívs? – Vóru tað okkara bátar, sum stóðu í ljósum loga? – Ætlaðu hesir somu menn at falla okkum í ryggin her á sjálvum Sótnesi? – Skuldi hetta nes verða skriva í søguna, og eftirmenn okkara lesa um bardagan, sum í tjúgundu øld stóð millum grønlendingar og fimtan vilstar froyingar? – Hvat boðaði hendan glæman?

Um hetta vóru bátar okkara, ið her brunnu, so vóru vit nærum deyðadømdir, tí ikki var vón um at sleppa burtur av hesum hólminum í bræði, tá hetta eftir øllum at døma var eitt oyði pláss, har einki fólk búði í

Á veg til Grønland. "Farvæl" til Føroya land, ið nú søkkur í havið. 17 samdøgur eftir hetta vóru vit í Føroyingahavnini.

nánd. Ikki vistu vit, um vatn var at finna á staðnum, tí enn var ov myrkt

at leita. Ivasamt var, hvussu leingi vit kundu liva av berum, nøkrum fáum

keksum og nøkrum fiskum, sum vit høvdu í bátunum har niðri. Men vóru tað bátarnir, sum brunnu, so høvdu vit sjálvandi einki uttan berini at halda okkum til, og tá tey einaferð vóru uppi, var einki at gera.

Gera skýli og kóka fisk

Vit vóru, sum sagt, ógvuliga bilsnir um hetta bál, tí vit meintu at allir menn vóru saman, men tá kannað bleiv eftir, vísti tað seg, at fyra menn væntaðu, og tá fyrkom bálið meira náttúrligt.

Hesir fyra høvdu fingið sama hugskot sum vit, at kóka eitt sindur av fiski og høvdu laðað ein fyrstað av gróti. Við einum hvøssum knívi høvdu teir skorið ein fimm-potta blikkdunk av um trøskan og vóru nú í ferð við at kóka fisk.

Men nú kann onkur spyrja, hvussu teir fingur gjørt hetta í myrkri? Jú, sjáldan er sjómaður ráðaleysur. Um eitt træpetti høvdu teir vund-

ið ein twistklodda, dýggja hann undir í bensini og kveikt í, so hetta brann eins og bjartur kyndil.

Tá vit vóru komnir oman, fóru vit at rudda mastur, árar og segl úr bátunum, meðan sjógvurin kókaði á fyrstaðnum. – Væl vóru vit mannaðir, so skjótt lá báturin við kjøl-inum í veðrið. Vit holvdu hann soleiðis, at annar stokkurin hvíldi á eyrinum og hin á einum øðrum báti, sum lá á liðini. Síðan hongdu vit bátaseglini niður við skutunum fyri at ikki gjósturin skuldi vera ov nógvur.

Meðan hetta fór fram, var fiskurin á fyrstaðnum kókaður. Ein av monnunum hevði funnið eina langa, flata, ferhyrnta hellu, ið kundi nýtast sum borð. Síðan holvdu teir alt, í dunkinum var, á hellunum og sótu nú væl tilpassar og ótu, meðan vit fingust við bátin og royndu at fjálga hann sum best.

Tá vit komu til helluborðið, var lítið ella einki eftir, tí ikki kundi nógv kókast ísenn í blikkdunkinum. Nakrir fáir fingur tó ein lítlan ráka burtur av. Tað ráddi sjálvandi um, at fáa nakað niðurum, áðrenn allir komu til, tí tá

Her verður fílað, men lítið er at fáa.

Ísur í Grønlandi.

fóru teir at verða sum ravnar um deyðseyð.

Fiskurin vísti seg at falla teimum, ið ótu, men eg kvíði fyri at teir neyvan høvdu etið hann, um viðurskiftini ikki vóru, sum tey vóru, tí ikki mundi vera so væl kókað. Skjótt varð ein annar fiskur avhøvdaður og kruvdu, og livurin tveitt í eldin. Meðan hetta fór fram, rann ein oman til sjóvarmálan at fylla sjógv í dunkin, og so varð annað kókið sett útá. Heldur ikki hesaferð kundi kókast nóg mikið til allar, ið eftir vóru. Men allir høvdu ikki tol at bíða eftir triðja kóki. Ein fór tí at laða nakrar steinar saman til ein annan fyrstað.

Í bátinum høvdu vit ei lítlan kassa, sum nýttur varð til matgoymslu. Henda høvdu hinir brotið sundur til at kyka við og tók hesin tað, ið eftir var av pinnabrenninum, stoytti eitt sindur av bensini á og kveikti so í. Síðan fór hann í ein bát eftir tí størsta toskinum, ið har var, avhøvdaði hann, reinsaði høvdið í sjóvarmálanum og kom dragsandi við hesum stóra sköltinum, meðan hann brosandir helt fyri: "Her verða bitar í hesum kjálkunum, hetta verður annað slag við enn greyturin í dunkinum hjá tykkum."

Ætlan hansara var at steikja hetta til sín sjálvan, tí hann helt verða ov leingi at bíða eftir triðja kóki. Hann legði so høvdið á eldin við toknum og øllum sum var.

"Hetta verða bitar", læt í honum. "Jú, kanska", hugsaðu vit, men neyvan mundi hesin heysurin fara at verða so átiligur, um tað nakrantíð kom so langt, tí ikki vóru amboðini av teim bestu.

Eldurin var góður, so skjótt byrjaði skræðan at loypast uttan av øðrumeg-

Telegrafstöðin í Føroyingahavnini.

in og so vendi gamli á hin vangan, eitt træpetti nýtti hann til hetta. Tá so fór at loypast hinumegin, fór hann at pilka burtur av kjaftombuni, sum nú var vorðin loypt, og fór at koyra í seg. Men enn var sjálvur kjálkin ikki stoktur og bleiv tað heldur ikki. Tað var rætt sum hjá Gortru á sinni – bæði rátt og brent. Skræðan var ein kolsvørt brend skón og fiskurin karráður innan undir. Av tí at træðið, hann nýtti at venda við, var so óskotligt, var endin tann, at alt høvdið datt sundur og var sum ein greytur, ið av teim blóðsprongdu toknunum hevði fingið ein ódámigan, flekkutan lit.

Nú var sjálvandi einki at bíða eftir longur og tí fór gamli at pilka tað frægasta burtur úr. Enn var myrkt, so tað hjálpti væl til matarlistin, við tað at hann ikki sá, hvussu tað sá út, sum hann át, og væl vísti seg at ganga niður.

Um ikki viðurskiftini vóru so sum tey vóru, hevði eg ongantíð trúð at eitt slíkt toskarhøvd bleiv etið, so sum tað sá út, –

men neyðin er sum hon eitur.

Nú var eisini loypt í dunkinum á hinum fyrstaðnum. So varð skaffað á øðrum sinni á hinum áðurnevnda helluborðinum. Vit lögdu okkum á knæ framman fyri hesa fýrhryntu hellu og ótu við góðum matarlysti, til einki uttan beinini lógu eftir, og so varð triðja kókið sett útá.

Tá ið etið var, vóru vit eins og høsnaðar, tá ið teir krúpa inn undir móðirveingir fyri at fáa sær ein fløva har. Vit raggaðu yvir til bátin, ið hólvdur var, krupu inn undir hann og lögdu okkum á teir hørðu smásteinarnar, sum júst ikki vóru so góðir at liggja á.

Av tí at vit vóru so nógvir, var tað heldur trongligt; høvur okkara máttu hvíla á knøunum á næsta manni. Seglini blaktraðu í lotinum og lættu sær á, so hin kaldi náttarvindurin streyk ígjøgnum mannamúgvuna, ið lá og skalv, so einki bar til at durva.

Fiskurin er nú kókaður í dunkinum og aftur sessast menn til triðja og seinasta

borðhald.

Vit hava soleiðis eitt áhugavert minni um hesa køldu, einslugu nátt á Sótnesi í Pressfjørðinum á sinni. Og um vit einaferð skuldu komið aftur á Sótnes, mundu vit ivaleyst allir kent aftur hitt gamla helluborðið, har tað óivað liggur órørt enn.

Leivdir av búplássi á Sótnesi

Langt um leingi tók at blána ei ystri. Ein fyri og annar eftir grulvaðu vit út undan bátinum, kaldir og illa tilpassar. Hvør maður fór at blaka sær, so tað sá út, sum allir høvdu hug at fara á flog. Men tað var tó ikki so lætt at siga Sótnesi farvæl so beinan vegin, tí allir vóru vit ókunnugir, – og var nakað betur? Tað vistu vit ikki.

Tey tungu svørtu skýggini vóru farin at fáa ein ljósari grálígan dām, og so við og við hómaðust teir vøkru hvítu fjallatindarnir langt inni í landinum, summir eins og vakrar pyramidur, aðrir veðurbardir við djúpum skørðum og kluftum. Høgir, brattir hamrar hevjaðu

seg upp um tokubakkan, sum enn lá tjúkkur í neðra.

Nú var nærum hálvaljóst. Vit spjaddust tá í allar ættir fyri at henta okkum nakað av berum til næsta matarhald aftur við eini hálvari keksu, sum var alt, vit høvdu ráð til.

Har var eitt og annað til at geva gætur. Til dømis var tað áhugavert at síggja nakrar gamlar toftir, sum á teirra egna máli talaðu fyri, at hetta plássið einaferð í tíðini kanska hevði verið bústaður hjá eskimoum, sum nú langt síðan vóru útideyðir ella fluttir burtur higani, ella eisini hjá teim gomlu norðbúgvunum, sum á sinni flýddu úr Noregi undan harðræði Haralds hins Hárfagra, tá teir gomlu, ættarstoltu forfedrar okkara ikki longur vildu lata seg kúga av kongsins stranga harra-boði, men í teirra víkingasnekkjum hildu kós vestur í Atlantshavið, til onnur lond, har teir í frið og náðum kundu ráða yvir egnum landi.

Vit vita, at teir á hesum ferðum nomu Suðuroyggar, Orknoyggar, Føroyar og Ísland og settu búgv har. Men tað vóru teir, ið tráðu enn longur, t.d. Eiríkur hin Reyði, ið helt kós longur vestur og ár 982 fann nýtt land, sum hann kallaði Grønland. Kann vera, at hesar toftir eru frá teimum ella eftirmonnum teirra, – ja, hvør veit?

Hesar toftir vóru grivnar inn í jørðina, upplaðaðar av gróti og flag – annaðhvørt lað – men annars sterkt og sera vakurt og væl úr hondum greitt.

Tilsamans høvdu her verið seks búpláss, ið øll lógu áföst lið um lið, bert skilarúm ímillum hvørt, laðað av sama tilfari. Inn í gjøgnum miðjuna var ein

long gongd, sum vísti seg at hava verið felags fyri øll húskini. Og úr hesari gongdini gingu so hol inn til hini rúmini við báðar síðurnar. So hetta kann takast sum prógv fyri, at góð semja hevði verið teirra millum. Tvey tey ytstu rúmini í endanum vistu seg eisini at hava havt eitt lítið hol – eins og eina "privata" hurð – har ein kundi krúpa inn ella út ígjøgnum. Annars var hol til hvørt rúm innanífrá.

Beint við síðuna av hesum leivdum kundu vit síggja, at her var nakað, sum kundi minna um ein kirkjugarð, tó sást einki at hava verið laðað uttan um. Men tó sást, at her var fólk jarðað, tí har vóru fleiri leiði, sum ivaleyst mundu vera frá íbúgvunum á hesum búplássi, hvørs bein langt síðan mundu vera burtur fúnað, uttan at lata eftir seg navn ella tjóðmerki av nøkrum slag. Øll leiðini vóru grógvin við síðum grasi, sum mest minti um marhalm.

"Sótus" kemur upp í bátafylgið. Meðan vit standa og práta og hyggja at hesum lögna plássi her á Sótnesi, hoyra vit ein undarlíga hvøllan brest, rætt sum eitt kanónskot, og so aftur eitt, sum rungaði gjøgnum tokuna. Sum vituligt var, hugsaðu vit, at ivaleyst mundi hetta koma frá skipi okkara, helst byrsuskot fyri at lata okkum vita, at skipið nú var komið inn móti landi, fyri at leita eftir teimum burturbliðnu bátunum.

Vit blivu skjótt samdir um at fara oman til strandar at flota bátarnar og síðan leita skipið upp, har tað nú mundi liggja og skjóta, fyri at vit kundu hava nakað at miða okkum eftir.

Her skal viðmerkast, at

Petur á Ryggi og Arnold Petersen.

Jóanes og Hans hava fingið fugl.

Fiskivinnan í Århus er bert ein skuggi av sær sjálvum

Fyrr vóru 40-50 bátar í Århus. Nú eru bert 4 eftir. Vit hava hitt upplagstar fiskimenn.

Aðra staðni í blaðnum hava vit frásøgn frá fiskivinnufundinum, sum var í Århus seinasta í juni mánaði. Århus er næststørsti býur í Danmark við 300.000 íbúgvum, og við einum hópi av virkseimi. Borgmeisterin er ein ung kvinna frá Vinstra, Louise Gade, sum við seinasta kommunuval koppaði javnaðarflokkinum, sum hevur "átt" borgmeisterin í ártíggir. Borgmeisterin skipaði annars fyri eini mót-tøku á stásiliga ráðhúsinum. Her fekk hon seinasta FF-blaðið, har hon á danskum kundi lesa krígsminnini hjá Erik Egebak og Antionette Meldgaard, sum bæði eru úr Århus. Hetta tyktist hon at hava stóran áhuga fyri.

Á ráðstevnuni vóru nú ikki so nógvir fiskimenn, so vit fóru ein túr oman í fiskaríhavnina at lodda støðuna.

Og her stóð ikki á at koma í prát við fiskimenn. Hetta vóru tó fyrrverandi fiskimenn, sum er upplagstir, og sum í dag bert hava fiskarí sum ítriv.

Í Århus er fiskivinnan, sum aðrastaðni í Danmark, nærum farin fyri bakka. Vit hava fyrr greitt frá, at Esbjerg er við at fara í søguna sum tann stóra fiskivinnuhavnin, og nakað tað sama hava vit staðfest í Hirtshals, sum greitt er frá í aðrari grein. Århus var kanska ikki ein stór fiskivinnuhavn, men hon var í hvussu er ein fiskivinnuhavn, sum gjørdi mun, og sum setti sín dám á býin. Tað er ikki heilt langt síðani, at tað vóru 40-50 fiskibátar í Århus. Hesir skaptu nógv lív bæði á sjógvi og landi. M.a. var fiskamarknaður her, og afturat honum alt tað tænaðavirksemi, sum fylgir við einum fiskiflota. Men nú eru bert 4 bátar eftir, og tað eru fleiri ár síðani, at uppboðssølan varð niðurløgd.

Eisini her er toskurin lumpisligur. Her er snøgt sagt eingin fiskur at fáa í mun til fyrr.

Tað er ikki bert í Føroyum, at toskurin kann vera lumpisligur. Tað hevur hann eisini verið her á leiðini. Knappliga var eingin toskur at fáa, og hervið var grundarlagið burtur fyri fiskiskapinum sum var. Toskurin er neyv-an uppfiskaður. Her mugu eisini vera aðrar orsøkir. Ofta hevur útleiðing frá landbúnaðin fingið skulðina fyri hesa gongd í Danmark, men tað eru ymsar meiningar um tað. Tað, sum nú fæst, er mest flatfiskur av ymskum sløgum, sum t.d. tunga, skrubba og reyðsprøka.

Báðir vóru á fiskaríháskúla. Tann fyrsti eg prátaði við var Svend Åge. Og aftur eina ferð sóu vit, hvussu lítil heimurin er. Tað vísti seg, at vit báðir høvdu verið ár um ár á Danmarks Fiskerihøjskole í Middelfart á Fyn fyrst í 60-unum. Her hevði hann eisini verið saman við einum hópi av føroyingum, sum tá vóru væl umboðaðir á skúlanum. Og vit fingi eitt gott prát um fólk á skúlanum, um t.d. stjórnan Peter Gamborg, sum hevur verið umrøddur her í blaðnum. Vit kendu eisini báðir Knud Andersen, sum var formaður fyri nevndini fyri skúlan, og sum var úr Århus. Hann var eisini formaður fyri fiskimannafelagið í Århus. Eisini fekk eg at frætta um lagnuna hjá teimum næmingum úr Århus, sum eg sjálvur hevði verið saman við.

Tað, sum annars eyðkennir umstøður hjá danskum fiskimonnum, er tað stóra skrivstovuveldið. Avreiðingarseðlar skulu sendast inn fyri hvørja einastu avreiðing, og hann skal sendast inn sama dag, sum avreitt verður. Og er nøkur veiða at avreiða skal uppgerð sendast fiskimálaráðnum ein ferð um mánaðin. Her eru nógv ymisk loyvi, men maður sum Svend Åge kann veiða 3 t. av toski um hálvárið. So

kann hann fiska annan fisk, men her er sera væl regulera við friðaðum økjum ávísar tíðir. Tá olja og trygging er goldin, er lítið eftir, so tað er bert av huga, at tað verður farið á flot.

Sama skili á Samsø. Sum vit práta, kemur Leif eisini á staðið. Hann er gamal fiskimaður úr Samsø, sum liggur ein tíma í sigling frá Århus. Av tí at ein abbasonur í Århus fylti ár, var hann komin í føðingardag, og mest sum av gomlum vana, var hann komin oman á keiuna at hitta gamlar starvsfelagar. Hjá fiskimonnum á Samsø er støðan tann sama. Har var fyrr rættiliga fitt av fiskiskapi og fiskimonnum, men nú er lítið og einki eftir.

Á Samsø hava tey eisini somu trupulleikar sum vit hava á smáu oyggjunum. Fólk rýmir, hóast Samsø má rokna at vera ein fittliga stór oyggj eftir okkara málistokki. Har búgva 4.500 fólk, men tað er ikki so langt síðan, at her búðu 7.000 fólk. Vinnuligu møguleikarnir er minkaðar. "Her er einki at fara til" verður sagt eins og á okkara útoyggjum, og so liggur tað betri fyri at búgva í Århus. Roynt verður at halda fólkinum á oynni við at bøta um ferðasambandið. Tað skal kunna bera til at búgva á Samsø, og so ferðast ímillum morgun og kvöld til og frá arbeiði. Men hetta vísir seg ikki at gera tann stóra munin.

So vónin um Samsø var ikki tann stóra. Men her kann verða nevnt, at á ráðstevnuni í Århus var júst lagnan hjá smábygdum eisini á skránni. Tað vísti seg, at danski matvøruáðharrin hevði sera stóran áhuga í at menna økini úti á "landinum". So kanska eru vónir kortini. Men tað fer so bert tíðin at vísa.

Hesir fiskimennir í Århus hava upplivað betri tíðir!

Fiskaríhavnin í Århus er bert ein viðfáningur av tí, hann var.

Í Århus er stórir áhugi fyri gomlum træskipum. Her er eitt á veg inn í havnina.

Fiskivinnan og globaliseringin

Eina ferð árliga skipar Norðurlandska Ráðharraráðið fyrri felags fundi um fiskivinnu og landbúnað, har ráðharrar, embættismenn og vinnufólk eru við.

Í hesum sambandi verður eisini skipað fyrri einum serligum fiskivinnudegi, og hesin var í ártann 29. juni í Árhús.

Evnið á fundinum var gandaorðið "globalisering", sum summi meta at vera ein hóttan, meðan onnur taka tað sum eina avbjóðing fyrri at fáa enn meira burturúr.

Eitt gott føroyskt dømi um globalisering er júst ætlanin hjá føroyskum fiskakeyparum at keypa og virka fisk í Baltalondum, har lønin bert er ein brotpartur av tí, hon er í okkara parti av heiminum. Er hetta ein hóttan ímóti føroyskum arbeiðsplássum? Ella er hetta ein møguleiki at sleppa av við óreglulig og "keðilig" arbeiðspláss í flakavinnuni, sum so í staðin kunnu geva okkum møguleika at fáa onnur meira áhuga-verd arbeiðspláss, sum vit kunnu gera okkum før fyrri at gera við betri útbúgving og skúling. Tað finst einki greitt svar, men tað er hampiliga greitt, at umrødda gongd kemur í hvussu er at halda fram.

Stórur áhugi var fyrri hesum serliga fiskivinnudegnum, og her vóru fólk

Danski fiskimálaráðharrin Hans Christian Schmidt setur fundin.

úr øllum Norðurlondum komin og eisini úr Føroyum bæði frá vinnu og umsiting.

Danski matvøruráðharrin, sum eisini er fiskimálaráðharri, Hans Christian Schmidt, legði fyrri.

Hann metti globaliseringina sum ein stóran møguleika og eina avbjóðing at fáa meira burturúr. Men fyrri fiskivinnuna í Norðurlondum kravdi hetta nýhugsan innan framleiðslu og gransking. Hann legði eisini dent á at fáa burðardyggja nýttu burturúr øllum tilfeinginum í havinum og harvið eisini at sleppa undan at skula noyðast at blaka fisk út aftur, sum er ein partur av fiskiveiðuskipanini í ES. Roknast kann við eini

øking av aldum fiski, men her er eisini neyðugt at hava umhvørvið í huga.

Gongdin í Norðurlondum Tann fyrsti fyrilestrahaldarin var Jan Trollvik, sum er stjóri í norska Eksportudvalget for fisk, og sum veit meira um júst umrødda evnið enn nakar annar.

Hann er kendur í Føroyum frá síni luttøku í upsaátakinum, sum var hildið her í vár. Hann greiddi fyrst frá norsku fiskivinnuni, sum í skjótt langa tíð hevði verið globaliserað. Eitt dømi hann nevndi var, at norðmenn fóru at selja saltupsa til Miðamerika fyrri langari tíð síðani, og tað gera teir enn, hóast

Føroyskir luttakarar. F.v. Steinbjørn í Dali, Marita Rasmussen, Herálvur Joensen og Ólavur Gregersen.

nøgðin er minkað. Orsøkin er útflutningur til Kanada. Teir salta og turka upsas, so nú hittast hesar báðar framleiðslur t.d. í Puerto Rico. Nú er so eisini Kina komið afturat, og ger hetta kappingina enn harðari.

Trollvik vísti á, at av teimum norrønu londunum vóru tað Ísland, Føroyar og Noreg, sum eru stórir nettoútflytarar av fiski. Men tølini vísa eisini, at vit í Føroyum innflyta fyrri uml. 60 mió. kr. av fiski árliga. Hetta skuldi givið okkum nakað at hugsa um.

Tølini vísa eisini, at innflutningur av fiski í ES er øktur frá umleið 3 mill. tonsom í 1995 til umleið 4,5 mill. t. í 2004. Her er

tann norðurlandski parturin øktur nakað, men kortini ikki í fult mát við umrødda vøxtur. Tískil eru tað onnur lond, sum meira enn Norðurlond, eiga part í økta innflutninginum til ES.

Alaska pollock ein hóttan Tann stóra broytingin er, at meðan Alaska pollock í 1994 var ein viðfáningur í mun til hvítfiskin úr Norðurlondum, so er tað beint øvugt nú.

Og roknast kann við enn størri kapping frá øðrum fiskasløgum, her er fyrst og fremst talan um aldan fisk. Í Vietnam eru teir byrjaðir at ala eitt fiskaslag, sum eitur Pangasius, sum neyvan nakar

okkara hevur hoyrt um fyrr. Men tað koma vit við garanti at gera í framtíðini, tí her gongur vøxturin við rúkandi ferð. Hetta er fiskur, sum smakkar væl, og hann er bíligur at framleiða, og júst hetta telur sera nógv hjá brúkarunum.

Tað kann eisini verða nevnt, at á fundinum var fiskaseljari, sum bjóðar fisk úr New Zealandi út í Føroyum.

Tað, sum skakaði okkum við ætlanunum at framleiða føroyskan fisk í Baltalondum, er ikki nýtt fyrri t.d. norðmenn.

Í 1993 stóð beinleiðis norsk framleiðsla fyrri 67% av laksainnflutninginum í ES. Hetta er nú komið niður á 51%. Men norðmenn sum slíkir standa fyrri 68% nú ella eitt vet hægri enn í 1993. Men munurin millum tey 67 og tey 51% stavar frá norskari framleiðslu í øðrum londum, og hetta er fyrst og fremst londum, har lønirnar eru lægri sum t.d. Chile.

Tað hevur fyrr verið ført fram, at tað, sum kann bjarga okkum í kappingini t.d. við Kina, er fesk vøra. Men her skal eisini nýhugsan til, tí matvanar broytast. T.d. er japanskur fiskamat, sum t.d. sushi, sum er ráur fiskur, vordin betri og betri umtøktur í okkara parti av heiminum. Og hann er sera nógv øðrvísi enn okkara fiskamat. Men her er góðskan av allar størsta týðningi.

Aldur toskur at javna við Men trupulleikin við feskum er, at tað ber ikki til av náttúrligum orsøkum at hava eina javna framleiðslu. Her kann aling av toski vera ein loysn, soleiðis at hesin kann brúkast at javna við, tá veiðan

Bjørn Kalsø og hansara aðalstjóri.

Meinhard Jacobsen t.h. saman við J.P. Klausen, sum hevur virkað í New Zealandi í fleiri ár, og sum kennir føroyingar frá teirri tíðini, vit høvdu skip har. Nú selur hann m.a. fisk hagani í Europa. Hann og Meinhard munnu hava okkurt at práta um.

Fiskur skal bjóðast út, so tað gerst spennandi at keypa hann. Fiskatorg í Árhús.

Íslendingar skipa fyrri tolking millum skandinaviskt og íslendskt. T.v. í búrinum er ein kendur fyrrverandi fakfelagsmaður, nevniliga Borgthór Kjærne-sted. Hann tulkar øll tey norrønu málini uttan føroyskt, men íroknað finskt.

Í sambandi við summarfundin var eisini fundur millum fiskivinnufeløgini, sum vóru til staðar. Her síggjast umboð úr Danmark, Føroyum og Noregi.

er í minna lagi. Hetta rokna norðmenn fyri at vera ein realistiskur møguleiki. Teir ivast ikki í, at toskaalingin hjá teimum fer at økjast skjótt komandi árin.

Trollvik endaði við at siga, at tað eru fyra fortreytir fyri eini framtíðar norskari fiskivinnu. Tær eru:

- feskleiki
- kvalitetur
- sporføri
- flutningur
- image

Roknast kann við, at tað sama er galdandi viðvíkjandi okkum.

Lønarparturin meira enn tvífaldaður. Næsta innleggjið hevði Meinhard Jacobsen, stjóri, á Føroya Fiskavirking.

Hann vísti á gongdina yvirhøvur, har bílig útlandsk arbeiðsmegi í Norðurlondum verður roknað sum ein hóttan móti lokalu arbeiðsmegini. Hann segði eisini, at globaliseringin er ikki nakað nýtt, men gongdin hevur rættliga tikið dik á seg seinastu tíðina.

Í Føroyum eru tað fyrst og fremst fiskavirkini, sum eru í globalari kapping við útlandsk virki.

Hann hevði eina mynd, sum vísti samlaðu veiðuna av teimum vanligu botnfiskasløgum, t.v.s. tosk, hýsu, upsa og kongafiski í Norðuratlantshavinum. Veiðan liggur um 1,7 til 1,8 mill. tons. Av hesum er nógv størsti parturin toskur, fyri okkara viðkomandi er tað tó upsi. Og tað er tann stóri munurin millum okkum og t.d. Ísland, at her er tann dýri toskurin høvuðsálitið, meðan hjá okkum er tað tann bíligi upsin, sum er álitið, tá siggja vit burtur frá laksinum, sum í dag heldur ikki telur tað stóra.

Hóast vit halda umrøddu nøgdir vera stórar, so kemur einki av hesum fiskasløgum á topp 10 listan yvir tey fiskasløg, sum verða veidd í øllum heiminum. Tískil verða prísir á

fiski avgjördir heilt aðra staðni enn á okkara leiðum.

Kostnaðarstöði kollrennir okkum. Um okkara marknað segði Meinhard, at við núverandi kostnaðarstöði er tað bert møgulegt at útflyta til teir hægst galdandi marknaðirnar. Men her er sum oftast nóg mikið av fiski frá øðrum, eisini vegna teir nógv bøttu flutningsmøguleikarnar, sum eru.

Annars er tað bert tá talan er um tosk, at vit frá náttururnar hond eru betri fyri enn onnur. Hetta siggja vit eisini av teimum høgu saltfiskaprísunum vit fáa. Men hetta hjálpir okkum ikki so nógv beint nú við tí lága toskafiskiskapinum.

Viðvíkjandi marknaðinum má hesin eisini skipast soleiðis, at tað má vera møgulegt at keypa rávøru úr øðrum londum uttan forðingar. Her manglar okkum framvegis ta sokallaðu kumuleringsavtaluna, og vit eru einasta land í Norður Europa, sum ikki hevur fingið eina slíka avtalu.

Tvær høvuðsútreiðslur hjá virkjunum. Síðani vísti Meinhard á, at tað eru tvinnar høvuðsútreiðslur hjá einum flakavirki. Tær eru rávøran og arbeiðslønin. Tann fyrra útreiðslan verður avgjörd av marknaðinum, meðan ta seinnu avgera vit sjálvi við sáttmálasamráðingum.

Og her er hend ein stór broyting frá 2000 til 2004. Parturin av marknaðarprísinum, sum fer til rávøru, er lækkaður frá 70 til 40%, meðan parturin, sum fer til lønir, er hækkaður frá 20 til 50%. Hetta er lutvíst vegna lønarhækkingar, men eisini vegna tann smærra upsan og so eisini vegna prís-lækkingar á fiskinum.

Ávirkanin er henda:

- Vit hava eina av heimsins hægstu minstulønnum á landi
- Tí er nærum ómøgulegt at hava presta-

tióðslønir sum akkordskipanir

- Tí verður eisini ringt at fáa nakran alternativan útflutning
- Í samráðingum er ikki tikið hædd fyri kappingarførinum
- Tað almenna gongur á odda við at leggja lønarstöðið

Vit eru farin í gongd við útflagging, serliga fyri løntungar vinnur. Spurningurin er bert, nær rættilig gongd kemur á her.

Spurningurin er eisini, um vit skulu hava eina meira mobila arbeiðsmegi eins og vit hava innan handverkið. Her nevndi Meinhard enntá møguleikan at fáa bíliga útlandsk arbeiðsmegi higar. Men hetta fall sum rímligt er ikki í góða jørð hjá øllum. Men Meinhard heldur, at her høvdu vit kunnað fingið tann vinning, at í staðin fyri at fiskurin sum heild verður virkaður í Kina, so verður hann, við hesum uppskoti í hvussu er, framleiddur í Føroyum við tí avkasti hetta gevur av sær.

At vit hava trupulleikar sæst fyrst og fremst av tí stóra útflutninginum av óvirkaðum fiski, og vit siggja eisini hvussu ringt tað er at fáa gjørt nakað á hesum økinum. Tí má nýhugsan til.

Tað verður nógv tosað um automatisering, t.d. av reinskering. Men tað finst enn eingin teknologi, sum kann koma í staðin fyri reinskering við hond, hóast meir enn 100 mill. eru brúktar til hetta endamál.

Síðan verður nógv tosað um feska framleiðslu, sum um tað er eitt gandaorð. Men so einfalt er tað kortini ikki, tí hvat er fekst? Annars er í dag størsti vøksturur í køldum vørum. Hetta er vøra, sum fyrst hevur verið fryst og er tiðnað upp, tá hon verður virkað.

Tað, sum er umráðandi, er at styrkja øll lið í framleiðsluni. Og her eru vit fyrst so vítt komin á mál

Fáið meira burturúr
við okkara fiskiútgerð

Línuspøl, egnitraktir o.o. útgerð
Trawl-Tec til trolarar
Line-Tec til línubátar
Íslendskar snellur - bæði 12 og 24 volt

Fa. Jóannes F. Dahl, Maskinsmiður,
 Tlf: +298 422 274, Fax: +298 422 189, Mobil: +298 221 000,
 dam-dahl@post.olivant.fo, 460 Norðskála, Føroyar

Umboð fyri VAKI DNG

við saltfiskinum. Her kemur alt av fiskinum til nytta, sum t.d. lippur og kjálkar. Tað verður eisini satsa uppá upsaportiónir.

Tað verður nógv tosað um upplæring av fólkinum, og hetta leggur Fiskavirking stóran dent á. Kunneiki og vitan skulu upp, og talið av mistøkum skal niður. Medarbeiðararnir skulu á hendan hátt medvirka til at fáa mest møgulegt burtur úr framleiðsluni. Hetta merkir eisini, at hvørja ferð arbeiðsøki verður skift hjá einum, skal nýggj upplæring til.

Skulu vit klára okkum í framtíðini:

- skal veiðan vera burðardygg
- skal øll rávøran koma til haldar
- bótast skal um søluarbeiðið
- gerast skal meira við tann feska marknaðin
- vøran skal kunna latast stundisliga, tá biðið verður um hana
- arbeiðsmarknaðurin skal vera meira fleksibul
- strategiskt samband skal knýst við keypararnar
- marknaðaratgongdin skal vera í lagi
- undirveitarar skulu vera kappingarførir

Brúkarin vil hava spennandi mat. Klaus Grunnert frá kanningarstovni fyri brúkarasatsa uppá upsaportiónir.

Hansara høvuðsboðskapur var, at virkin marknaðarføring fyri rætta publikum er umráðandi fyri at vinna hjarta og sinnið hjá brúkarinum, og síðan hansara pening.

Hann helt, at fiskur var ov lítið sjónligur í supermarknaðum, og at ov lítið verður gjørt til at kunna brúkaran um, at tað er heilsufremjandi at eta fisk. Hetta er nakað, sum brúkararnir leggja stóran dent á, samstundis sum teir leggja stóran dent á eitt fjølbroytt úrvali av fiski. Tað skal vera ein uppliving at eta fisk! Alt hetta setur eisini serlig krøv til framleiðslu og marknaðarføring.

Eitt, sum brúkarin t.d. leggur stóran dent á, er at fáa fisk, har eingi bein eru í.

Pallborð
 Aftaná aðrar framløgur var eitt pallborðsorðaskifti millum politikkarnar úr teimum ymisku londunum á ráðstevnuni.

Semja var teirra millum um, at ein fríur marknaðararbuskapur var ein fortreyt fyri einari burðardyggar vinnu. Víst varð á, at vit kunnu ikki kappast við Kina, tá tað kemur til lønir. Vit mugu satsa uppá okkara styrkir.

Hesar eru: Bestu rávøru, feskleiki, sporføri og nýhugsan uttan mun til, um talan er um aldan ella veiddan fisk, og uttan mun til um talan er um frystan ella faskan fisk. So hvørt sum flutningsmøguleikarnir eru bøttir, so er innflutningurin til ES úr Noregi, Føroyum og Íslandi øktur úr 420.000 t. í 600.000 t. seinasti 10 árin, hóast samlaði innflutningurin úr somu londum er minkaður. So her er nakað at byggja víðari á.

Tað eru so eisini onnur øki, har feløgini kunnu samstarva, og er hetta m.a. at fáa nytta burtur úr slógvi og innvølum, og her er norðurlandska fiskivinnan sera væl fyri, eisini teknologiskt. Hetta er eitt øki, sum er upplagt at samstarva um.

Danski fiskarímálaráðharrin endaði fiskivinnudagin við teirri niðurstøðu at eggja øllum Norðurlondum ikki at arbeiða ímóti men at arbeiða við globaliseringini.

Nýggjur, smartur og lættur...

TV3, 3+, DR1, DR2, NRK, Viasat Sport og nógvar aðrar góðar rásir
- alt á einum stað!

Televarpið
ynskir
góða
Ólavsøku!

Nýggjur Televarpsmóttakari Force 320T

fyrí einans **795,-**

- Skjótt tekst-tv
- Sjálvvirkandi dagføring av ritbúnaði
- Electronic Program Guide (EPG)

**Tekna hald og síggj Televarpið ókeypis
til 1. sept. 2005**

(Treytað av 12 mða. Televarpshaldi)

Televarpið kann bert vegleiða um uppseting av
Force móttakarum.

Veitst tú,
at við Televarpinum
fært tú:

- besta rásúrvalið
- bíligastu kortleiguna
- ókeypis stovnan

Við Televarpinum er
tað lætt at stovna og
broyta hald.

Móttakari við inn-
bygdum harðdiski fæst
eisini.

Sí sölustøð á www.televarp.fo ella ring á tel 340340

ROKNSKAPUR 1. HÁLVÁR 2005

RAKSTRARROKNSKAPUR 1. HÁLVÁR

	2005 1.000 DKK	2004 1.000 DKK
Rentuinntøkur o.a.	35.973	34.231
Rentuútreiðslur o.a.	7.926	7.295
Netto rentuinntøkur	28.047	26.936
Vinningsbýti av partabrøvum o.ø.	42	39
Kostnaðar- og provisíonsinntøkur	1.615	1.808
Útreiðslur til kostnað og provisión	128	136
Netto rentu- og kostnaðarinntøkur	29.576	28.647
Virðisjavnan av lánsbrøvum, gjaldoyra o.ø.	-577	-310
Aðrar vanligar inntøkur	385	214
Útreiðslur til starvsfólk, umsiting o.a.	16.539	14.738
Avskrivningar av ítøkiligum ognum	475	475
Aðrar vanligar útreiðslur	5	55
Avskrivningar og burturleggingar uppá skuldarar (netto)	2.155	2.212
Úrslit av vanligum rakstri áðrenn skatt	10.210	11.071
Skattur	2.051	2.214
Hálvársúrslit	8.159	8.857

FÍGGJARSTØÐA HIN 30. JUNI

	2005 1.000 DKK	2004 1.000 DKK
Ogn		
Kassapeningur og innistandandi uttan uppsøgn í tjóðbankum	26.416	30.860
Ogn hjá fíggjarstovnum o. ø.	40.452	44.379
Útlán	1.048.271	898.724
Lánsbrøv	108.224	174.738
Partabrøv o. a.	724	724
Kapitalpartur í assosieraðum fyrítøkum	15.556	15.596
Ítøkiligar ognir	9.991	10.601
Aðrar ognir	1.960	2.800
Ogn tilsamans	1.251.594	1.178.422
Skuld og eginpeningur		
Skuld til peningastovnar	0	0
Innlán	970.432	914.343
Onnur skuld	10.668	9.871
Burturleggingar til útreiðslur	2.728	2.931
Skuld tilsamans	983.828	927.145
Eginpeningur	259.607	242.420
Hálvársúrslit eftir skatt	8.159	8.857
Eginpeningur tilsamans	267.766	251.277
Skuld og eginpeningur tilsamans	1.251.594	1.178.422
Tøl uttan fyri javnan		
Ábyrgdir og aðrar skyldur	29.343	79.862

Kokkurin rópar "skaffa".

Bátarnir hjá "Sólaris" verða sleipaðir.

Dunga Vilhelm við einum veldigum toski.

um kvöldið, tá vit lendu á Sótnesi, var háflóð, men tá vit komu oman aftur til bátarnar var háfjóra, og tessvegna stóðu teir nú næstan hálva snørislongd niðan frá sjóvarmálanum, so tað sá ógjørligt út, at fáa drigið teir óskaddar til sjós.

Har ið snekkjurnar stóðu, var eyrir og smágrót, men longur niðri var nú uppifjarðað stórt, slýggj og taravaksið urðagrót. Allir vóru í gummistivlum og hált var – rætt sum á kalvabaki – og ringt at fóta sær, so væl mátti ansast eftir kjølinum og at grótið ikki skuldi fara upp ígjøgnum borðini. Serliga varliga máttu vit draga maskinbátarnar og ansa eftir at skruvubløðini ikki skuldu bogna ella brotna, tí so var maskinan lítið verd, sjálvt um vit høvdu ivaleyst av bensini.

Tá vit høvdu fingið triggjar bátar á flot, var token við at lætta so mikið, at nú sást eitt petti úr á fjørðin. Meðan vit stóðu og skimaðust, sóu vit ein annan bát við fyra monnum koma rógvandi út eftir firðinum. Vit hildu, at hetta mundi óivað vera ein av bátum okkara, sum var og leitaði eftir okkum, ið burtur høvdu verið. Nú var lagið gott, vit róptu og blástu í teir smáu tokulúrarnar, vit høvdu í bátunum, fyri at fáa teir at steðga. Teir lögdu nú stilt og skimaðust í allar ættir, hvar hetta ljóðið mundi koma frá?

Síðan rendu vit annan maskinbátin við tveimum øðrum frá landi, fyri at fáa teir at bíða, so allir fimm bátarnir kundu fylgjast út til skipið, sum ivaleyst

mundi liggja stutt uttan fyri skerini.

So drógu vit hin fjórða bátin á sjógv og róðu út til hinar, ið lógu lið um lið og prátaðu.

Vindurin var nú minkaður. Inni á fjørðinum var blikalogn, men enn sást ikki rættiliga langt. Nú roknaðu vit sjálvandi við, at hesin túrurin brátt var komin at enda og at vit skjótt kundu koma umborð, at fáa eina hampuliga búkfyllu, tí tað trongdu vit sanniliga til aftan á hesa køldu nátt á Sótnesi. Tá vit komu til hinar bátarnar, kendu vit, at hetta var ein av bátum okkara. Men bilsnir gjørdust vit, tá vit hoyrdu, at teir als ikki vóru komnir at leita eftir okkum, men undir somu viðurskiftum sum vit, vóru vilstir burtur frá skipinum í mjørkanum. Ja, hesin bátur hevði enntá ikki verið at borðið síðan klokkan 5 um morgunin dagin fyri. Teir greiddu nú í stutt-

um frá, hvat teimum hevði verið fyri um náttina.

Eftir at token, saman við myrkrinum, hevði fjalt alt landið og einki sást til nakað skip, hugsaðu teir eins og vit, at undir hesum umstøðum var einki annað at gera enn at leita inn móti landi fyri at finna skjól fyri náttina, tí vindurin vaks, og sjógvurin øtlaði í hvørjum.

Eftir sum hesir greiddu frá, høvdu teir fyrst lagt at landi á Sótnesi, um somu leiðina, har vit á fyrsta sinni høvdu verið; men av tí, at streymurin var harður og lendingarviðurskiftini vánalig, vóru teir ov fámentir at draga hendan tunga bátin. Teir róðu tí longur inn á henda djúpa fjørðin, til teir funnu eitt høgligari pláss. – Tá teir høvdu fingið bátin niðan frá, gingu teir til teir komu fram at einum kletti, har teir steðgaðu. Síðan fóru teir at bera árar og segl niðan undir klettin og av

hesum gera eitt tjald, har teir kundu sita fjálgt inni undir.

Teimum visti verri við enn okkum, tí teir høvdu bert eitt sindur av vatni og einki at eta uttan fiskarnar í bátinum og vóru tí als ikki útgjördir til at vera á landi í fleiri dagar. Teir fóru so, eins og vit, at royta lyng til eitt bál, so teir fingið kókað sær ein bita, hungraðir sum teir vóru.

Vit høvdu bensen, so hjá okkum gekst væl at fáa eld í viðin og lyngin, men teir máttu fara ógvuliga varliga fram, um tað skuldi eydnast teimum at kveikja í tann døggváta lyngin, tí tað vísti seg, at teir bert høvdu ellivu sváulpinnar. Teir brestu ein fyri og annan eftir, men einki bar til.

Sum øllum fiskimonnnum kunnugt, hava vit stundum eitt og annað í lummum, sum okkum

nýtist í dagliga lívi okkara. Eitt av hesum kom nú ógvuliga væl við, ja so væl, at teir við hesum fingið eld í tann váta lyngin. Elsti maður á bátinum var í so máta skilamaður, hann var so heppin at hava eitt turt endabensil í lumanum, sum tað skjótt eydnaðist at fáa eld í; men nú vóru bert fimm sváulpinnar eftir, og hesir kundu koma at vera teimum til góða nyttu.

Síðan skuldu teir kóka hin fyrsta fiskin. Grýtu høvdu teir sjálvandi onga, men ein spann, sum varð nýtt til at oysa við, lá í bátinum. Men ólukktíð, tá teir fyltu hana við sjógv, vísti beistið seg at leka um loddningina í botninum, so nú vóru góð ráð dýr, tí annað var einki at kóka fiskin í. Tó sjáldan er sjómaður ráðaleysur. Ein helt tá fyri, at tað mundi bera til at kleima spannina, leggja ta fløtu síðuna á eldin og soleiðis fáa steikt, ella rættari loypt fiskin so frægt, at hann loysnaði frá beinum, tí neyvan fór at steikjast væl við ongum feitti á.

Hetta var so gjørt, livur koyrd í eldin og fiskur lagdur í pøsina, sum nú skuldi nýtast til steikipannu. Tá ið so var loypt, varð sjálvandi eisini etið, og væl gekk niður, tí ikki sást í myrkrinum, hvussu rátt tað var.

Tá allir høvdu fingið sær ein ráka, fóru triggir at fáa sær ein blund undir bátaseglinum, meðan hin fjórði ansaði eftir eldinum og steikti meir, tí sum sagt høvdu teir einki annað at eta, so væl mátti ansast eftir, at eldurin ikki slóknaði. Hvørja ferð steikt var,

vórðu stykkini bert stoytt niður í matskjáttuna hvørt um annað, tí hon var tað einasta, teir kundu goyma í. Á henda hátt skiftust teir at fáa sær ein blund og steikja tað mesta av náttini.

Tá ið vorðið var gott og væl hálvaljóst um morgunin, fóru teir oman til bátin við øllum, teir høvdu.

Har vísti seg at vera sama skili sum á Sótnesi – báturin stóð nú heilt uppi úr. So varð drigið. Men tað ringasta var, at niðast við sjógvinn var nú uppifjarður ein hamari, sum báturin mátti stoytast niður fyri. Tá teir umsíðir høvdu fingið bátin her oman ímóti, mátti ein teirra leggja fanglínuna um herðarnar á sær og halda tærn fyri at teir ikki skuldu missa hann. Hetta gekk kortini væl og teir lupu síðan inn í bátin, lögdu árar út og róðu út eftir firðinum hendan snimma morgun.

Leitað verður aftur til skipið. Hendan var søgan, teir greiddu frá, meðan vit lógu har lið um lið og prátaðu. Vit spurdu, um teir ikki vóru svangir, og tí duldu teir ikki fyri. Vit góvu teimum so hvør sína keksu, sum teir ótu við góðum matarlysti, meðan teir leskaðu seg við einum dropa av vatni afturvið.

Hetta var báturin, ið nevndist "Sótus", av tí at hann á ferðini yvir um Atlantshav sakleysur varð roknaður at vera í familju við hina ferföttu Biritu og Hanus, sum við sínum langa hálsi hevði sprænt eitt slíkt sotrak yvir hann, at hann mest líktist einum

Hvørvir munnu hesir garparnir vera?

sótspreki, sum eingin kundi koma í nánd, uttan at fáa prógv fyri, hvar hann hevði verið. Men nú sást einki sót, tí tá vit vóru komnir í Føringahavnina, mátti báturin við kusti og sjógvi reinsast og spulast, til hann aftur var nýtiligur sum bátur. – Nú var navn hansara langt síðan sjálvskrið og eftir henda dag varð hann ikki nevndur annað enn "Sótus".

Tá teir høvdu etið keksirnar og annars vóru lidnir at tosa um hendingar sínar, gjørdur vit allar bátarnar fastar, hvønn aftan í annan, ein maskinbát á odda og hin í miðjuna, og fóru vit soleiðis siglandi á rað út eftir Pressfjørðinum henda stilla, vakra heystmorgum; blikalogn var, fjørðurin stóð spegilsblankur og ikki rørdist hár á høvðinum. – Tokan var tó ikki heilt horvin enn.

Innanborða vóru nú somu viðurskifti, sum tá vit sigldu inn eftir. Sum vera man, eru vit fiskimenn ofta kátir og í góðum lag í vandamikla starvi okkara dag og dagliga. Hetta er beint og eigur so

at vera, tí stundum kann tíðin gerast long og tá er gott at kunna vera væl hýrdur. Men vit uppliva tó stundum hitt mótsetta, at tað kann venda, og vestfallið hava ræðið innanborða, ja, ganga í broddi, og tá er ikki altíð so hugnaligt, tí tá ið vendir, rekur ofta ógvuliga hart, iðurnar kunnu vera strangar og harðbali at koma um tær, serliga tá streymur og vindur ganga hvør móti øðrum og berjast um valdið.

Tá vit komu út í fjarðarmunnan byrjaði at smálgálva nakað inn eftir. Vit sigldu út móti teim ystuskerunum og steðgaðu motorunum fyri at lurta, um ikki okkurt ljóð mundi hoyrast frá skipi okkara. Men einki hoyrdist uttan smálgjálvarnir, sum skvatlaðu aftur við borðunum og suðið av dráttinum, sum sleikti upp og niður gjøgnum gjarið á hólmunum, eins og smábrot hoyrdust á skerum og flúrum við norðara landið.

Samráðst varð um, hvat nú skuldi gerast, um vit skuldu vera liggjandi har,

ella fara at sigla norður eftir ella suðureftir. Hvør kósín mundi vera beinast? Eitt vóru vit tó samdir um, og tað var, at hvussu enn kom at gangast okkum, so máttu allir bátarnir vera saman.

Vit vónaðu tó, at skipið um morgunin mundi fara at koma inn móti landi aftur, tí nú var veðrið gott. Men enn var token ikki burtur, so spakuliga mátti siglast.

Meðan vit enn liggja og práta um hesi viðurskifti og av og á blása í teir smáu lúrnar, hoyra vit ljóðið frá einari skipsfloytu langt burturi. Vit gjørdust nú fróir, tí ivaleyst var hetta "Sólarris", sum nú var komin nakað inn móti landi aftur. Kumpassin stóð á bekkinum, og ein maður peilaði ljóðið av.

Vit settu motorarnar aftur í gongd, meðan summir eisini lögdu árarnar út fyri at fáa hita í kroppin. Síðan hildu vit beint til havs, vísir í eftir kumpassini at finna skipið, sum ivaleyst mundi koma inn móti landi.

Skjótt mistu vit hólmar

og sker úr eygjsjón. Einaferð enn lögdu vit stilt at lurta og nú hoyrdu vit ljóðið nærri enn áður.

Okkurt um hálvan tíma sigldu vit beint til havs. Tá dagaðu seglini undan í tokuni, so beint var peilað og beint var siglt.

Tá vit koma nærri, siggja vit, at ein bátur rør nakrar fígar favnar framman fyri skipið. Frammi í skuti stendur ein maður og dregur eitt snøri inn, hann er í ferð við at lodda, hvussu djúpt er, fyri at tryggja skipið móti at sigla á sker og flúrar, sum vóru har á leiðini, nú teir nærkaðust landi, so spakuliga máttu teir sigla.

Allir fimm bátarnir komu nú siglandi á rað móti skipinum, og sjálvandi var gott lag á øllum, bæði á bátunum og umborð.

Ein bátur fyri og annar eftir leggur nú at borðið, og nógvar vóru hendurnar, sum bjóðaðu sær at taka ímóti fanglínuni, tá vit slongdu hana upp á dekkið, tí hvør maður vísti seg at vera á fótum og omandeks.

Næst blakaðu vit teir fáu fiskarnar upp, sum vit ikki høvdu etið, meðan summir longu nú stóðu á dekkinum og prátaðu. Og so komu spurningarnir um, hvussu vit høvdu havt tað, hvar vit høvdu verið og hvussu okkum annars hevði gingist um náttina? So hvør maður hevði nokk við at geva eina stutta frágreiðing frá túrinum.

Hinir, ið umborð vóru, søgdu eisini frá, at teir høvdu onga stuttliga nátt havt. Eingin maður hevði verið í koyggjuni fyri náttina. Vindurin øktist í hvørjum, sum kvæðið leið. Tá ið eingin vón var um at finna bátarnar aftur, eftir at myrkri var komið á, vóru teir noyddir at venda útfrá aftur og leggja til havs, tí tá vóru teir komnir inn á rættliga grunt vatn. Alla náttina høvdu teir annars verið varugir við ís, og alla náttina høvdu teir hildið út-kikk, blussað, skoti við byrsum og ýlt við luftfloytuni, men alt til fánýtis.

Klokkan var gott sjei um morgunin, tá vit funnu skipið aftur. Teir fýra bátarnir høvdu tá verið burtur í 13 tímar, meðan hin fimti, "Sótus", hevði

Sólarris siglir úr Føroyingahavnini. Haraldur hongur í taklinum.

varið frá borðið í 26

klokkutímar. So sjálvandi vóru allir fegnir um, at øll manningin aftur var umborð. Skaffitið var, so tevatnið stóð og kókaði á kabússuni í kokkahúsinum. Og tá bátarnir vóru fastgjørdir, fingur vit allir heitt tevatn at drekka og ótu okkum mettar. Ímeðan gekk prátið lívliga um viðurskiftini inni á "Sótnesi" og longur inni á fjørðinum.

Tá liðugt var at skaffa, fóru vit at taka tveir av bátunum inn á dekkið, meðan fýra vóru hangandi í taklunum á lúnningini. Tá hetta var gjørt, kimaði telegrafurin og so varð sett "full speed ahead" og "steamað" langt burtur haðani, meðan skiparin saman við stýrimonnunum og maskinmeistarunum vóru uppi.

Síðan tørnaðu allir hinir inn og sovnaðu í stundini, meðan hvør maður snorkaði eins og snjóll kaffimylla framman úr "Skarpinum" og aftur á "Strendur", so tað ljóðaði sum ein hjálpimotorur var innstalleraður í aðruhvørja koyggju. Serliga lystiligt var inni í "Víkini", har ofta mundi vera heldur skýmligt, men annars eitt avbera hampuligt, hugnaligt og svøvnligt pláss, sjálv um botnurin á hinum sokallaða "Strandagrunninum" ofta kundi vera heldur óslættur, tí ofta kom mangt og hvat rekandi um "Raktanga" og inn á sjálva "Víkina" –, men lat tað fara...

Helst mundu allir sova væl, hóast summir í svøvnini hoyrdust práta um ræðandi ísfjöll, bjartar lanternur, ið skygdu gjøgnum tokuna, hentaðu ber, royttu lyng og brendu bál, meðan aðrir spjálkaðu rætt sum var tað gløðandi eimi, teir í svøvnini runnu undan. Onkur prátaði um hálvráð toskarhøvd, aðrir um gravheggjar, tí mangt ymiskt var jú at droyma um aftaná ein slíkan túr, sum vit høvdu gjørt inni á Sótnesi.

Alt fær jú ein enda. Og her endar so frásøgnin um hesa nátt, sum vit upplivdu inni á einum fjørði við vesturstrond Grønlands, og sum eg og felagar mínir leingi fara at minnst aftur á.

Hesin tiburður er millum aðrar eitt av nógvu dømum um, hvat vit føroyingar uppliva í okkara vandamikla strevi á havinum – nógvar hundrað sjómíl burtur frá heimunum – við Grønlands stormhørðu og veðurbardu strendur.

Vit gera okkum klárar til heimferð í Føroyingahavnini heystið 1935. Bátarnir verða inntiknir.

Tær bestu og bíligastu loysnirnar uppá

GDMSS-Radioútgerð	Furuno/Silor/JRC/I-Com
Radar við ARPA og Plottara	Furuno/Simrad/JRC
Ekkolodd-útgerð	Furuno/Simrad/JRC
Sonara-útgerð	Furuno/Simrad/kaio-
Navigatíons-útgerð	Furuno/Simrad/JRC
Navigatíons Plottara	Furuno/MaxSea/Simrad, Sodena
Autopilot - stór og lítil skip	Furuno/Robertson/Sperry
Autopilot - til bátar	Timco
Satellite Kumpass - 3xGPS	Furuno
Satellite - Navigation	Furuno/Simrad/JRC
Satellite - Kommunikatíons	Furuno/T&T/Sailor
Satellite - Sjónvarp	Applied/Sea Tel
Trol-sensorar og kabinet	Scanmar/Simrad
Gyrokumpass	Sperry/C-Plath/Anschutz

Sp/f Contrive Jsp Ltd.

FO-700 Klaksvík, Tlf.: 455244 - 214244, Fax: 456945

Søla og service:
*Sjálvandi hava vit
 útgerð til GMDSS
 SYN og Service,
 sum vit eisini gera*

MAN B&W Diesel A/S

Umboðið · Ernst Reinert

Alpaha Diesel motorar og eykalutir

Undir Glaðsheggi 10
 FO-100 Tórshavn · Faroe Islands
 Tlf: +298 31 33 84 · Fax: +298 31 30 64

Motor- og køliterateknik

Til skip og idnað:

- Klímaanlegg - Køl-frostrúm - Vatnkølianlegg - Skipskølianlegg - Ídnaðarvirki - Freon og amoniak anlegg - Hitapumpir Heat pump - Optim krapismaskinir - Miltec plátismaskinir	- RSW anlegg - Umvæling og tænasta av køli/frysti bingjum - Isolering og garnering av skipslastum - Isolering við Polyurethanskum - El-stýritalvir - El-arbeiði - Isolering Kuldarer

Bið um óbindandi tilboð.

Konstruktión - salg - montering

24 tíma tænasta

Tan Føroyski kulda útvegarin

Motor- & Køliterateknik SP/F

á Bakkanum · FO-370 Miðvág · Reg. Nr. 2823
 Tel. +298 33 23 92 · Fax. +298 33 33 63 · Mob. +298 21 03 92
 motorkol@post.olivant.fo · http://heima.olivant.fo-motorkol

**Vit hava
 stórt úrval
 av reiðskapi
 til línuveiðu**

Vit framleiða:

Flótilínu ♦ Spunpolyesterlínu ♦ Reyða línu
 Terylene/Danlinelínu ♦ Reina Terylenelínu
 Hvítar, reyðar, bláar og svartar teymar nr. 4-20

Línurnar fáast úr 3,5 til 9 mm. Longd millum svøvlarnar eftir ynski.

Teymarnir fáast órippaðir ella rippaðir við húkum
 í ymiskum støddum.

Vit hava eisini klæðir til fiski- og arbeiðsfólk frá innast til uttast.

♦♦♦**vælkomin inn á gólvið**

SNØRISVIRKIÐ
 í Klaksvík

Tel. 455254 - Fax 457254
 www.snorisvirkid.fo

TEYMAVIRKIÐ
 í Runavík

Tel. 473000 - Fax 473001
 www.teymavirkid.fo

Dieseldýr

- hví og hvussu beina tey burtur?

Unicorn Biostop er eitt konsentrerad eiturevni, sum drepur bakteriar, soppar og ger í dieselolju.

Vatn kemur í allar oljutangar (dieselolja). Vætunøgðin veksur vegna kondens. Øll hydrokarbonværa, ið verður leverað sum brennievni, hevur eina ávísa mongd av vatni frá hævudsveitara til oljuveitara. Vatninnihaldið er uml. 50-100 ppm.

Eftir einari stuttari tíð verður dieseloljan mettað av vatni, og sum frá líður skilir

vatnið seg út og skapar eina vatnmongd á botninum í tanganum. Henda fasan er góð fyrirtreyt hjá mikroorganismum.

Tá ið bakteriar og soppar fara at grógva, er gróðurin ímillum vatnið og dieseloljuna.

Her eru bestu gróðrarlíkindi, og tað grør við miklari ferð. Massin skapar avfalls-evni, sum flóta runt í tanganum, samtíðis sum tað verða lög oman á hvørjum øðrum av livandi og deyðum bakteriarum á veggnum og í botninum.

Hesin massin kan føra til:

1. Filtrini tippast
2. Slit á pumpu og dysum
3. Mikrobiologisk tering

Testpinnar

Fyri at vita um tað eru dýr, soppar ella ger í dieseloljun, verður ein Dipslide (test-pinnur) nýttur. Alt eftir hvussu nógv dieseloljan er infiserað, verður Unicorn Biostop doserað.

Vilt tú vita meir, so ring 555200.

FØROYA OLJUSØLA Sp/f

Sívarsvegur 4
 FO-188 Hoyvík
 Tlf. 355200, Faks 355201, Fartlf. 555200
 E-mail: oljusola@oljusola.com

Donsk skipasmiðja – hefur nýbygningar til trý ár

Í Føroyum fáa við javnan at vita, at alt sum eitur nýskipasmíð í høvuðsheitum er søga í Føroyum. Burtursæð frá onkrum smærri trolbátum, so er einki í vænti á hesum økinum. So her hefur gingið sera nógv niður á bakka í mun til tað, sum tað onkuntíð hefur verið.

Við hesum í huga er tað áhugavert at lesa í danska Fiskeritidende um Kartensens skipasmiðjuna í Skagen. Hon hefur nýbygningar í orðra til komandi trý árin.

Harafurat hava teir nógv umvælingararbeiði, m.a. grønlandskar trolarar, sum sigla framvið Føroyum til Skagen.

Teir byggja mest fiskiskip, men beint nú hava teir fingið orðra um at byggja tvey vaktar- og eftirlitsskip til Grønlands.

Meðan okkara skipasmiðjur satsa upp á umvælingar, so er tað øvugta galdandi fyri Kartensens Skibsværft. Fyrr vóru eini 300 fiskiskip í Skagen, sum góvu ein hóp av arbeiði, men nú eru bert eini 30 eftir og arbeiðið av teimum er minkað samsvandi. Hetta er annars sama gongdin sum í øðrum donskum fiskaríhavnunum.

Henda skipasmiðjan varð

stovnað í 1917, og tey fyrstu nógvu árin var tað sjálvsagt traskip, sum vórðu bygd. Í 1970-unum og 80-unum vórðu tað mest umvælingar, sum dentur varð lagdur á. Men síðani endan av 90-unum er dik komið á at byggja nýggj skip. Helvtin av

teimum 160 starvsfólkunum arbeiða í dag við nýbygninginum. Teir flestu nýbygningarnir fara til útlendið, og serstakliga hevur Írland verið ein stórir marknaður. Hagar sje skip eru bygd, og er hetta helvtin av uppsjóarflotanum í Írlandi. Afturat

hesum hava teir bygt tey bæði nýggjastu og størstu skipini í danska flotanum, nevnliga "Strømfjord" og "Gitte Henning".

Og nú fara teir at byggja eina nýggjan "Isafold", sum verður eitt kraftblokkaskip, sum skal avloysa gomlu "Isafold",

sum hefur heimstað í Hirtshals. Hetta er størsta skip teir higartil hava bygt, og er henda bygging mógulig vegna samleggning av fyra fiskiloyvum. "Isafold" er bygginummar 397 hjá skipasmiðjuni. Skrokkurin verður í lútuni bygdur í Polen,

og í apríl 2006 kann nýggja "Isafold" fara sína jómfrúferð.

Afturat hesum eru teir í holtur við at byggja eitt skip til Finlands, sum er 35 metur langt. Eisini skulu teir byggja ein 15 metrar langan trolari til Skotlands. So her eru viðskiftafólk í nógvum londum.

Fyribils er arbeiðið tryggjað við nýbyggingunum fram til 2008.

Hvat við okkum?

Hetta er sera hugaligur lesnaður, at tað kann gangast so væl hjá eini danskari skipasmiðju, sum eisini hefur bygt skip til Føroyar.

Men spurningurin er bert, hvussu tað kann bera til, at ein vinna, sum kann ganga so væl í Danmark, als ikki skal bera til í Føroyum, hóast vit bæði hava fólk og útgerð.

Hetta má vera ein sera áhugaverdur spurningur at fáa útgreinaðan.

Mynstring, uppsøgn og endurgjald

Hetta er nýggju sáttmálareglurnar viðvíkjandi setunarviðurskifti.

Reiðarin/skiparin tekur manningina umborð í Føroyum á heimstaði skipis ella, har fólkid fær boð um at koma, tá túrur byrjar, og setir hana av har, tá túrur endar.

Stk. 2. Tænastan byrjar beinanvegin, sum mynstring er. Er onki serstakt tilskilað við ámynstringina, er tænastan galdandi ein tús í senn.

Stk. 3. Fer skipið tó nýggjan túr við minni manning enn túrin frammanundan, skulu teir av manningini, sum ikki sleppa við aftur, fáa boð

um hetta, beinanvegin komandi manning er sett. Tá farið verður avstað aftur við fullari manning, skal í minsta lagi tvær vikur áðrenn farið verður, ella so skjótt, hetta letur seg gera, boðast allari manningini frá, hvørt viðkomandi sleppur við ella ikki. Hesar reglur skulu eisini vera galdandi, tá skip verður lagt fyribils.

Áðrenn eitt ár í reiðarínum

Stk. 4. Hevur maður verið við skipi, og eru ikki onnur boð send honum inn-

an 3 samdøgur aftaná, at túrur er av, kann hann rokna seg sum bidnan við aftur, um farið verður nýggjan túr hjá sama reiðari.

Stk. 5. Hevur maður lovað seg við skipi, og vil hann geva avboð, so skal hetta gerast í seinasta lagi 3 dagar – maskinmeistarar tó 7 dagar – áðrenn farið verður.

Stk. 6. Halda partarnir ikki skyldu sína smb. hesi grein til at geva avboð rættstundis, so skal reiðari, sum er ov seinur at geva avboð, rinda skiparanum og manning minstuløn svarandi til niðanfyrir standandi talvu:

- **Kokkur**
1,5 x mánaðarendurgjald
- **Dekkarar**
1 x mánaðarendurgjald

Mánaðarendurgjaldið til kokk og dekkara verður roknað við stóði í arbeiðarasáttmálanum samb. hesum reglum: 8 tímalønir hjá arbeiðara x 21 dagar x 95%. Samb. galdandi sáttmála er upphæddin í dag (8 x 100,80 x 21 x 0,95 = 16.087,68)

Tað verður ikki roknað frítíðarløn av mánaðarendurgjaldinum.

Stk. 7. Skipari og manning, sum geva avboð ov

seint, skulu rinda reiðaranum í samsýning upp-hædd, ið er háltv so stór sum tað, reiðarin skal rinda.

Eitt ár og meira í reiðarínum

Stk. 8. Skipari og manning, bæði teir sum eru umborð og teir, ið eru frítúr í landi, hava rætt til:

- 1 mánað uppsagnarfrest, tá viðkomandi hevur verið mynstraður samanhangandi í sama reiðari í eitt ár.
- 2 mánað uppsagnarfrest, tá ið viðkomandi hevur verið mynstraður samanhangandi í sama reiðari í tvey ár.
- Um skipið, skipari og manning hevur verið við, verður selt øðrum eigara, og manningin heldur fram hjá nýggju eigarunum, verður hon at varðveita sína stöðu hvat uppsøgn viðvíkur.
- Sama er galdandi fyri skipara og manning mótegis reiðarínum, tó verður uppsagnarfrestin í mesta lagi 1 mánaður.

Stk. 9. Tá reiðari/skipari ynskir at siga manni upp eigur hetta at verða gjørt skrivliga.

Stk. 10. Við samanhangandi skilst, at maður eftir

ásetta frítíð/frítúr-/túrar er tøkur at fara við aftur.

Tann, ið ikki er tøkur missir sína verandi uppsagnarfrest.

Stk. 11. Liggur skipið, skipari ella manning vanligar tænastu á, og viðkomandi fer við skipi hjá øðrum reiðari ímeðan, telur hetta tíðarskeiðið ikki við í uppsagnarfrestini. Skipari og manning skal tó vera tøkur, tá skipið fer aftur til fiskiskap.

Stk. 12. Uppsagnarreglurnar eru galdandi fyri skipara og manning, ið roknað teir sum hava frítúr. Sigla skipari og manning í uppsagnartíðini, fáa teir løn samb. sáttmálanum. Í tann mun, teir ikki gera tað, er endurgjaldið, sum reiðari skal rinda, ella endurgjaldið, sum kokkur og dekkari skulu rinda, kr. 16.087,68 x partsbýti í sáttmálanum.

Skipari og manning, sum eru frítúr í landi, hava rætt til uppsagnarhýru frá sama degi, sum teir, ið sigla í uppsagnartíðini, treytað av at teir verða uppsagdir frá sama degi.

Um skip kemur fyri óhappi og av hesi orsök ikki fer í vinnu aftur, kann reiðari mótroknað inn-tøktupstrygging hjá skipara og manning í skyldug-

ari uppsagnarhýru.

Reiðarínum er heimilað at afturhalda í hýruáðóða.

Stk. 13.

Burturvising
Stk. 14. Visir reiðarið skipara ella einum av manningini burturuttan grund, skal reiðarið gjalda løn í uppsagnartíðini svarandi til løn í uppsagnartíðini, sum er tað sama sum við uppsøgn. Sama er galdandi mótegis reiðarínum, um skipari ella ein av manningini av órøttum fer av skipinum, tá viðkomandi hevur verið minst 1 ár mynstraður við skipinum/í reiðarínum. Tó skal endurgjald, sum skipari og manning skal rinda svara til 1 mánað gjald samb. stk. 12.

Stk. 15. Reglurnar um uppsagnarhýru/endurgjald fyri óheimilaða burturvising eru eisini galdandi fyri skipara og manning, sum hava frítúr.

Nevndu reglur eru eisini galdandi, um skip verður tikið úr vinnu ella verður selt.

Mógulig onnur inntøka í uppsagnartíðini verður ikki mótroknað í uppsagnarhýruni/endurgjaldinum.

Klaksvíkar Sjúkrahús
FO-700 Klaksvík

Læknaskrivari

Søkt verður eftir avloysara fyri læknaskrivara fulla tíð, skjótast tilber. Setanin er til 31.08.05.

Setanartreytir:

Løn og setanartreytir sambært sáttmála millum Figgjarmálaráðið og Starvsmannafelagið.

Umsókn við neyðugum skjølum verður at senda til:

Klaksvíkar Sjúkrahús
Umsjónarmaðurin
FO-700 Klaksvík

Umsóknarfrest 30.07.2005.

Manningin var av "Tvey Systkin"

Tað er staðfest, hetta er manningin av "Tvey Systkin" hjá Absalon Jacobsen á Skála í 1930. Navnið kemur av, at Absalon átti tvey børn, Dánjal Paula og Ingu.

Vit hava higartil fingið hesin nøvn:

1. Tummas Michelsen, Viðareiði
2. Tummas Thomsen, Syðrugøtu
3. Dánjal Viderø, Viðareiði
4. Petur Poulsen, hjá Dánjali, Syðrugøtu
5. Sámál Samuelsen, Eiði.
6. Peter M Thomsen, Syðrugøtu
7. Karl Thomsen, Syðrugøtu
8. Óli Poulsen, Syðrugøtu
9. Olaf Klein, Gjógv
10. Lassi Thomsen, Viðareiði
11. Alén Viderø, Viðareiði
12. Petur Hans Poulsen, hjá Nellu, Syðrugøtu.
13. Eyðun Gøthe, Norðragøtu
14. Jens Jacobsen, Skálafirði
15. Jóan Magnus Thomsen, Syðrugøtu, skipari
16. Óli Petersen, Selatrað

17. Agga Jacobsen, úr Hvalvík
18. Andreas Andreassen, Norðskála.
19. Jóhannes Olsen, Skála
20. Alfred Andreassen, Norðskála
21. Gunnar Samuelsen, Eiði
22. Jógvan E Lydersen, Viðareiði

Nr. 2 er pápi 6 og 7. Nr. 4 og 8 vóru brøður. Nr. 2 og 15 vóru brøður.

Skipari var Jóan Magnus har Niðri í Syðrugøtu. Hann førði "Tvey systkin"

frá 1930 til 1939.

Greitt er frá eini serligari hending í 1933 í Siglingarsøguni hjá Páll Nolsøe. "Tvey Systkin" var komin inn í Julianehábsvíkina, og tað gjørdist illveður og teir máttu leggja bakk. Tá vóru teir varir við eitt óljóð frá skrúvuni, og meintu teir, at hon var losnað. Komnir í Føroyingahavnina fóru teir undir at seyma ein kavarábúna úr segldúki. Hann var gjørdur sum ein ketil-drakt, ið rakk upp um vatnsskorpuna. Til rútt fyri andlitið brúktu teir eitt spegl, har teir tóku kyk-

silvurið av baksíðuni, gjørdur eina trærammu um og heftu speglið á kavarábúnan. So læt Jóhannes Olsen av Skála seg í búnan og fór niður at hyggja eftir skrúvuni, men tá vísti tað seg, at skrúvan var ikki losnað, men ein búsnur var brotnaður. Neyðugt var tí at fáa skipið uppá turt, men fyrst máttu teir tøma skipið fyri salt, eini 150 tons. Teir fingi síðan "Tvey Systkin" so mikið uppá land, at skrúvan kom undan á fjøru og skaðin bøttur.

Hetta er aftur eitt dømi um, at fiskimenn ikki eru ráðaleysir!

"Tvey Systkin". Málningur eftir Hans Jacob Hansen.

Naena Danielsen, sum er kend frá síni skrivning her í blað, hevur havt eina frásøgn um reiðaran Absalon á Skála, sum var ommubeiggi hennara. Hon minnst glæmuna sum stóð um hetta veldiga skipið við sínum trimum mastrum. Hvørja ferð eitt skip sigldi um Gøtuvík við trimum mastrum róptu børnini "Tvey Systkin", "Tvey Systkin", hóast tað vóru aðrar skonnartir við trimum mastrum.

89 ára gamli Nikael Thomsen, er sonur Tummas har Niðri, nr. 2 á myndini. Hann var annars beiggi skiparan Jóan Magnus. Hann fór við "Tvey Systkin" í 1933, og hann var við hendan túrin, tá teir máttu tøma lastina fyri salt. Hann minnst, at saltið varð handað upp við spann!

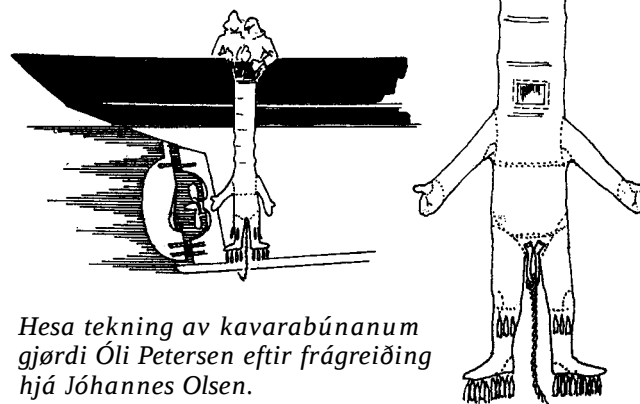
Nikael fekk sum nógvir aðrir fiskimenn tuberkular umborð, og varð lagdur inn á sanatorið. Her fekk hann í 1943 starv sum pedellur, og hetta gjørdist hansara lívsstarv.

Sitandi f.v. Jákup Jacobsen í Jógvanstovu, Hvalvík og Frithjof Jacobsen, Nólsoy.

Aftanfryi: Dánjal Viderø, Viðareiði. Slerdi út við "Tvey Systkin" 5. januar 1932, Petur Hans Poulsen, hjá Nellu, Syðrugøtu og Jóhannes Olsen, Skála.

Tað var Jóhannes sum skipaði fyri kavarábúnanum og tað var Petur Hans, sum seymaði hann.

Hesa tekning av kavarábúnanum gjørdi Óli Petersen eftir frágreiðing hjá Jóhannes Olsen.

Tjørnuvík

Tað sum vit nú vita um hesa mynd er, at menninir eru hesir:

1. Hans Jacob Andreassen, á Skorpisoyri, Langasandur.
2. Ókendur.
3. Óla Jákup Magnussen, Tjørnuvík.
4. Sámál Jákup Samuelsen, í Nýggjustovu, Haldarsvík.
5. Hans Jacob Olsen, hjá Sámali, Tjørnuvík.
6. Jákup Heinesen, hjá Dáva, Tjørnuvík.
7. Jógvan Hansen, Tjørnuvík.
8. Hans Jacob Hansen, seinni Heimaraklett, Tjørnuvík.
9. Jóannis Johannesen, á Torlabrúgv, Vík.

Her manglar ein maður, og vit høvdu eisini viljað fingið at vita hvørjum skipi manningin er av.

Petur Zachariassen:

Tá Bíggjarbáturin fórst og 4 mans sjólótust

Í besta summarveðri í 1937 gekk ein bíggjarbátur burtur við fyra monnum. Tað hava verið ymsar gitingar til orsökina. Tann 85 ára gamli Petur Zachariassen, ættaður úr Mykinesi,

var millum teir seinastu sum sóu bátin. Og her gevur hann sína meting av orsökini.

Ein góðveðursdagur av teim allarbestu, dýrd á vík og vág, og klárur himin.

Alt tyktist at vera friður og eingin vandi.

Tað vóru fleiri bátar úr Vágum á Guttamið henda leygarmorgunin 12. juni 1937. Millum teir var eitt 5-mannafar úr Bø við 4

monnum og eitt 4 mannafar úr Mykinesi eisini við 4 monnum, har undirritaði var við.

Tá ið tað nærkaðist til kyrrindi sigldu allir bátarnir langt út á økið, sum undir einum navni verður nevnt Guttamið. Hetta var fyri at liggja væl fyri til kyrrindarakstur, ið bara rekur inneftir. Nú vildi so til, at vit og Bíggjarbáturin sigldu ikki útaftur, men blivu við at reka inneftir. Vit vórðu sostatt staddir langt innanfyri allar hinar bátarnar, tá ið kyrrindini vóru av. Vit høvdu bókstavliga rikið borð um borð, soleiðis at bátarnir komu saman av og til. Nú var tað eitt bátssýni út til hinar bátarnar.

Petur Zachariassen

merkis, at ein stórhvalur leyp leysur úr sjónum stutt aftan fyri Bíggjarbátin. Løtu seinni var hvalurin aftur, og eisini tá leyp hvalurin leysur úr sjónum upp á síðuna av bátinum. Hann sást eisini sunnan fyri bátin og tískil nærri honum. Tá góvust teir at gera reint, og broyttu kós beint

inn móti nærmasta landi, sum var Heimaranes og Tindskriðubarmurin.

Var tað hvalurin sum beindi fyri teimum? Vit vóru nú við at koma inn á gjónna í Mykinesi. Tá sóu vit bátin og hvalin fyri seinastu ferð. Tá leyp hann eisini leysur úr sjónum, eisini sunnanfyri bátin, og ógvuliga nær at vísa seg. Men tá hendi einki, uttan at menn reistust upp í bátinum.

Hjá okkum at siggja, tá vit fóru inn á gjónna, var

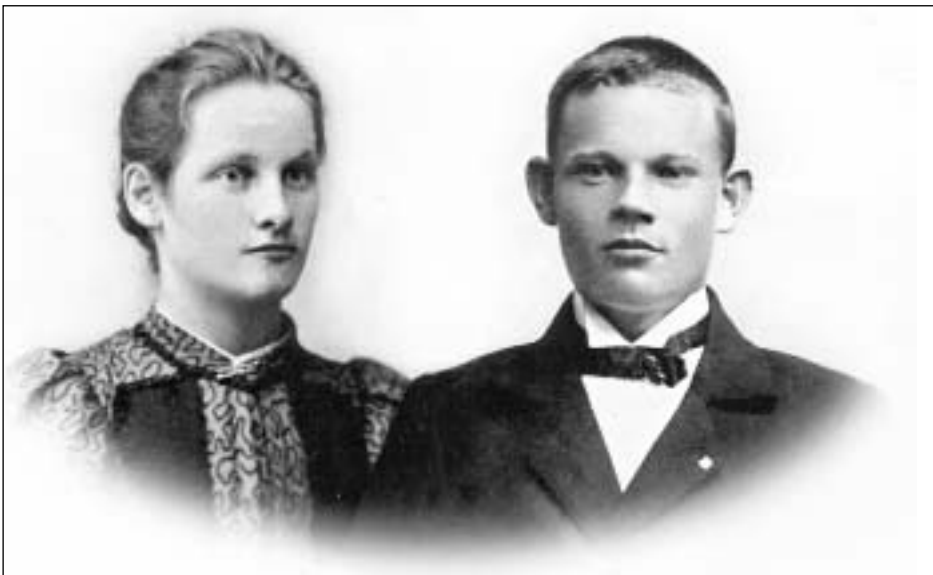
Elias Joensen.

Andreas Guttesen.

Ólavur Guttesen.

Hans Hendrik Guttesen og konan.

Hetta eru rovini av bátinum. Petur heldur, at sum hann er brotin er tað sera sannlíkt, at hvalurin teir sóu hefur lagt á bátin.

Sorgar- og minnisgudstænasta í Bíggjar kirkju

Henda frásøgnin frá minningargudstænastuni 27. juni 1937 stóð í Føroya Social Demokrati 3. juli sama ár.

Tann svára sorg, sum kom yvir Bíggjarbygd, kenst um alla oynna. Tað var eisini ásyniligt sunnudagin, tá hildin varð sorgar- og minnisgudstænasta. Har var komið saman um 200 fólk í tí lítlu Bíggjar kirkju. Frá øllum bygdum í oynni og aðrastaðni var fólk komið.

Kirkjan var skrydd við blómum, og á kórsgáttini stóð eitt borð við svørtum áklæði, har brunnu 4 ljós í messinastakum.

Álvarsamt og hátíðarliga ljóðaði urgan, meðan kirkjan fyltist til ytstu dyr.

Eftir inngangsbønina ljóðaðu sálmarnir: "Lover Herren, han er nær" og "Jeg lever og ved" og Vágaprestur, Poul Johansen, prædikaði yvir evangelið til henda sunnudag (Luk. 5, 1-11). Í prædikuni minti hann á, at vit Føroyingar hava fiskiskap til høvuðsvinnu. At henda vinna ofta krevur nógv mannalív, og soleiðis veldur stórar sorgir. Hann minti aftur á teir farnu og tey ríku, góðu minnir, ið eftir teir eru. Hjá kristnum menniskjum eigir sorgin ikki at vera uttan vón. Trúgv-in og vónin um aftur at hittast skal styrkja og bera.

Sálmurin "Tú Harri Krist" varð sungin, og Emil Joensen, prestur, prædikaði (yvir Matt. 8, 23-27). Í prædikuni nevndi hann, at Bør í søguligari tíð aldri hevur verið fyri tílíkum óhappi at missa so nógv eina ferð. Hann lýsti lyndi teirra, ið burtur vóru farnir, teir vóru rættthugsandi menn og álitismenn í starvi sínum. Saknurin verður stórur, men trúgvín á frelsarin skal bera tey, sum av varða.

Sálmarnir "Tonk, einaferð tá mjørki í skal lýsa" og "Tað er ein stutt, ein stokkut løta" vórðu sungnir. Hesin seinasti sálmurin er yrktur beint aftaná ólukkuna av Mikkjál av Ryggi. Vit skulu tí prenta hendan sálm upp aftur:

"Tað er ein stutt, ein stokkut løta,
so fara vit úr hesi verð;
í himmiríki aftur mæta vit
teimum, sum vit mistu her,
sum tú algóði faðir mín í náði leiddi til tín.

Hjá Gudi glað tey okkum bíða,
í sælu teimum tíðin fer.
O faðir! Gev oss kraft at stríða,
til fagnarstundin komin er,
tá loyst frá lívsins neyð og sorg vit flyta heim í
tína borg.

Tá gloymd er øll vár svára mæði,
tí Jesus turkar burt hvørt tár,
í endaleysu andans frøði
vit liva har um ótald ár;
tá syngja vit so glað og sæl:
Gud gjørði alt so sera væl."

Ein grípandi sorgargudstænasta, ikki einans fyri tey avvarðandi, men fyri alt fólkið, sum henda dag var samankomið í Bíggjarkirkju.

Bíggjarbáturin akkurát leysur úr Leitistanganum. Tá var ikki langt eftir til at fáa fatur í landi, men ov langt alíkavæl. Hví bíðaði hvalurin, til eingin sá hvat ið fór fram inni á Tindskriðubarminum? Hvat slag av hvali veit eg ikki. Støddin var umleið 1½ ferð longdin av einum 5-mannafari. Hetta er ein meting frá tí vit sóu hann fleiri ferðir í leysum lofti við síðuna av bátinum.

Sunnumorgunin tann 13. juni kl. 10 f.p. komu boð til Mykinesar um, at Bíggjarbáturin ikki var komin aftur leygardagin. So var farið at leita, fyrst har sum vit sóu bátin seinast. Tað var tá, vit sóu hann í ferð við at sigla inn á Tindskriðubarmin, sum er í Mykinesi. Men har var einki at síggja til nakað sum helst, hóast trúliga var leita. So var eisini leita við størri bátum og skipum víða um, men einki varð funnið, burtursæð frá at ein ár og onkur tilja sum fleyt Innan Til Undur. Tað er eitt øki vestan fyri Flesina longu undir vesturendanum á Mykines hólmi. Eingin ivi var um, at tað var av Bíggjarbátinum, men hvussu var hann farin? Tað vóru nóg-

Tað er ikki ókent, at hvalur er lagstur á bátar. Hendan myndin er frá eini frásøgn í Illustreret Videnskab um ein líknandi tilburð í 1820.

ar ymiskar gitingar um tað. Mánamorgunin varð restin av bátinum funnin inni á Tindskriðugjónni, tað er ein lítil gjógv inni á botninum á Tindskriðubarminum, sum sker seg inn í landslagið millum Tindskriðu og Lambafellið. Hendan restin av bátinum var ikki nógv. Bert kjølur, kjalarborð, fláborð

og ein partur av tí triðja borðinum og endin av øllum bondunum. Tey vóru skoytt millum triðja og í beinari linju í fjórða borði úr enda í annan. Tá ið báturin hevur fingið slagið, er allur báturin omanfyri við einum parti av triðja borðinum skræddur upp í heilum líki. Komandi vestfall hevur so tikið alt sum fleyt vestur í havið.

Tað arbeiddu nógv fólk úti á Mykineshólmi tann dag. Tvey nýggj sethús vórðu bygd úti á hólminum. Tey høvdu lagt til merkis nakað av rekaviði, sum fór við vestfallinum út um hólmin seinna partin tann dagin, ið báturin fórst. Men tað var eingin sum droymdi um, at nakar bátur var burturgingin tann góðveðursdagin. Tað

var eisini óhugsandi. Tá eg fyrri tveimum árum síðani var inni á bátasavninum í Brekkutúni og hugdi at vrakinum av Bíggjarbátinum, har vrakið er goymt, kom eg eftir, hví báturin ikki var funnin sunnudagin. Orsøkin var uttan iva, at motorurin var skræddur upp við botnrammuni úr stoypijarni av teimum 4 skrúv-

unum, sum ramman hevur verið fest. Í eikiklossunum í botninum vóru tvær skrúvur í hvørjum borði. Tríggjar skrúvur, tvær í bakborð og tann aftara í stýriborð eru vekk. Men tann fremra skrúvan í stýriborð situr fäst, og har er botnramman brotin líka innan fyri skrúvuhøvdið. Av teirri orsøk, at motorurin ikki er blivin leysur frá bátinum beinanvegin, hevur motorurin tikið tað, sum eftir var av bátinum, niður á botn. Har hevur hann ligið leygardagin og sunnudagin, men mánanáttina er so báturin flotnaður upp á eystfallinum. Eystfallið rekur bert einar tveir tímar inni við land undir oynni sunnanfyri, og tað rekur inn suður eftir, tá vestfallið er komið. Inni við land hevur báturin flotið so innarlaga, at tað ikki hevur klára at tikið hann út um Leitistangan, av teirri orsøk er hann endaður inni á Tindskriðugjónni. Teir sum fórust við bátinum vóru Elias Joensen, giftur, Andreas Gutesen, ógiftur, Hans Hendrik Gutesen, giftur og sonur hansara, 20 ára gamli Ólavur Gutesen.

Minningargrunnur

Dánjal Niclasen's

Við hesum verður sagt frá, at umsóknir fyri 2005 um stuðul úr Minningargrunni Dánjal Niclasen's eiga at verða okkum í hendi í seinasta lagi mikudagin, hin 10. august 2005.

Umsóknarblað fæst við at fara á heimasíðuna www.faroe.com ella heimasíðuna www.united.fo ella seta seg í samband við Faroe Seafood, tel. 35 55 55. Umsóknarblaðið skal sendast til nevndina í Minningargrunni Dánjal Niclasen's:

Minningargrunnur Dánjal Niclasen's
c/o Faroe Seafood
Postbox 68
FO-100 Tórshavn
Att.: Meinhard Jacobsen, nevndarformaður

Endamálið við Minningargrunni Dánjal Niclasen's er at stuðla ungum føroyingum, ið vilja útvega sær **víðari útbúgving** innanfyri føroyska fiskivinnu. Í 2005 verða umsóknir um stuðul úr Minningargrunni Dánjal Niclasen's raðfestar á henda hátt:

- Serútbúgving í handils- og figgjarviðurskiftum, sum hava við fiskivinnu at gera.
- Marknaðarkanningar til frama fyri føroyska fiskivinnu.
- Víðari útbúgving, ið hevur við viðgerð og góðsking av fiski og fiskavørum at gera.
- Kanning av fiskiskapi uttanfyri Føroyar, sum kann bera í sær nýggjar veiðuhættir ella veiðu av fiskasløgum, ið ikki hava verið vanlig í Føroyum.

Vit hava hølini hava tit framførslurnar???

Glitnir hevur sera hugnalig høli!!
Hví ikki gera nýtslu av teimum?
Vit bjóða hølini fram mánakvöld til og við hóskvöld, umframt sunnukvöld til:

-jamm av ein hvørjum slag
-JAZZ
-Undirhald
-Upplestur

Ella hvat tað skuldi verið
Ring ella send teldupost og fáa okkurt í lag!!!
281345 / glitnir@glitnir.org

GLITNIR

- fylgja fjøldina

Gr. Kambansgøta 13 Tel 32 13 45 www.glitnir.org

Opið er: mánadag - hósdag 11.30 - 23.00 - friggjadag 11.30 - 03.30
leygardag 13.00 - 03.30 - sunnudag 13.30 - 23.00

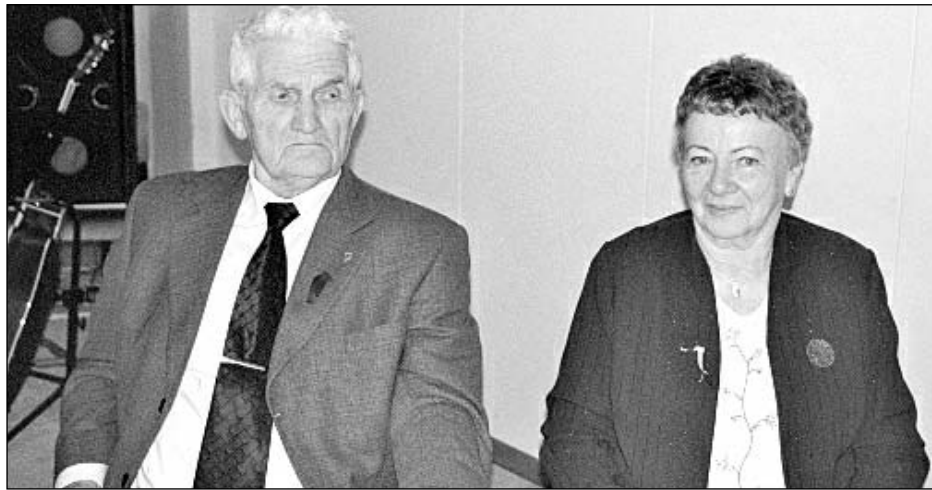
Dánjal Norðberg 80 ár

Tann 31. august fyrrir ein kendur hvalbingur í Havn, Dánjal Norðberg, 80 ár. Dánjal er sonur Niels Paula og Mikkalinu Norðberg. Niels Pauli navnið er jú sera kent í okkara skipasøgu, og teir báðir brøðurnir Niels Pauli og Steintór vóru kendur sum nakrir av okkara fremstu trolaramonnum. Og sigast kann, at skipini, sum eru uppkallaðir eftir teimum hava heldur ikki gjørt navnið fyri skommum.

Mikkalina og Niels Pauli fingi 11 børn, 9 dreingir og 2 gentur. Og sigast kann, at hesi og teirra eftirkomarar hava í ein stóran mun hildið sambandið til sjógvin viðlíka. Dánjal er ein maður, sum er lættur at koma at kenna. Tann, sum fyrst er komin í prát við hann, kemur eisini at kenna hann. Dánjal er jú sera prátingarsamur og vinsælur maður. Hann veit altíð okkurt, og hann hevur meira enn so dugnað FF-bláðnum, tá høvið hevur verið til tess.

Dánjal er runnin av teirri góðu gomlu bygdamentanini. Og við øllum sínum systkjum hevur hann eisini upplivað eitt ríkt heim við einum góðum samanhaldi, men eisini eitt heim, har ansast mátti eftir. Og hetta er ikki ringasti lærdómur at hava í førninginum.

Sum ungur fór Dánjal at læra til skræddara, og hetta arbeiði hann við í mong ár. Og at vera skædd-

Dánjal Norðberg saman við konuni Sólgerð.

ari var ikki bert at bota eitt hol í einar buksur. Nei, her vórðu seymaðir klædningar og frakkar og annað, sum hoyrði til. Hann hevði fleiri fólk í arbeiði.

Men seinni kom hann eisini at arbeiða sum formaður í kolinum í Hvalba, og umboðar hann her eina mentan og eina søgu, sum ikki eigur at hvørva.

Dánjal var í mong ár grindaformaður í Hvalba, og er tað nakar, sum veit alt um grind, so er tað Dánjal. Vit høvdu fyri nøkrum árum síðani eina frásøgn um kynstrið hjá Dánjal at turka av grind. Og hetta er nú ikki so bert sum at siga tað. Tí verður ikki ansað eftir, kann skjótt maður koma í, um turkað verður á sumri. Men hetta er samb. Dánjal eingin trupulleiki. Lykkjurnar skulu skerast heilt slættar. So skulu tær saltstroyðast í 1-2 dagar,

og tá hava flugurnar ong- ar møguleika at sleppa framat! Og at væl riggar kunnu vit váta í okkara húsi. Sum tann trúfasti vinur, Dánjal er, kemur hann framvið við eini lykkju av og á, og tá er eisini dagur í viku!

Dánjal er javnan á floti, og hann sker sjálvur fiskin til flak. Ein partur verður turkaður og koyrdur gjøgnum eina pressu eftir einum serligum teknikki hjá Dánjali. Og annars dugur Dánjal alt fyri at siga tað stutt.

Norðbergbrøðurnir komu at gerast fiskimenn og fiskivinnumenn, og hetta hevur eisini sett síni spor í Hvalba.

Dánjal gjørdist tó "bert" skræddari, og hetta hevur pínt, tá hann hevur hoyrt beiggjarnar reypa um sína tíð á sjónum. Men Dánjal slapp sær til skips í sínum eldru døgum, og í dag fæst hann dagliga við bát,

og nú stendur hann ikki hinum eftir!

Dánjal giftist við Marnu, sum var ættað úr Porkeri. Tey fingi døturnar Malan, sum doyði 4 ára gomul av vanlukku, Jórún, Malan og Ellu. Men Marna doyði í 1993, og í 1995 giftist hann við Sólgerð, og hann flutti til Havnar. Hetta skuldi verið hart hjá einum slíkum bygdarmanni, men væl hevur borið til. Sólgerð er kanska tann meira friðarlaga og jarðbundna av teimum báðum, og tey hava eitt sera hugnaligt og gott heim. Og her er opið hús í Brekkugøtu 6 sunnudag- in frá kl 12 til 18.

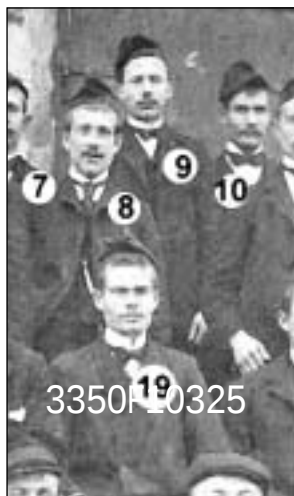
Í november seinasta ár fylti Sólgerð 70 ár. Her skal høvið verða nýtt at ynskja teimum báðum hjartaliga tillukku. Tað er stuttligt at kenna tykkum bæði!

Óli

Ein navigatørur frá 1905 funnin

Í seinasta blað var mynd av navigatørur frá 1905. Vit hava bert fingið eitt navn afturat teimum báðum, sum vóru uppgivin frammandan. Jákup Fr. Mikkelsen úr Klaksvík er allarhelst nummar 9.

Hetta er bert eitt dømi um, hvussu umráðandi tað er at fáa sett nøvn á gamlar myndir, áðrenn tað er ov seint. Men vónandi frætta vit meira frá hesi mynd sum frá líður.

Tíðindaskriv:

Lasse S. listaframsýning í Klaksvík

Fram til 6. august hevur kendi dansk/føroyski lista- maðurin og rithøvundurin Lasse Sørensen lista- framsýning á Norðoya Kunningarstovu.

Á framsýningini eru akvarellir, plakatar og bókur sum hann hevur skrivað.

Hann avmyndar, fólk, fuglar, djór og landsløg.

Nøkur av hansara listaverkum kunnu síggjast á heimasíðu hansara: www.galleries.dk

Framsýningin er opin soleiðis:
Mánadag - Fríggjadag: frá kl. 08:00 til kl. 17:00.
Leygardag: frá kl. 10:00 til kl. 12:00.

Lasse S. og Norðoya Kunningarstova

Jesu friður

“Frið lati eg eftir hjá tykkum, mín frið gevi eg tykkum; eg gevi tykkum ikki eins og heimurin gevur. Hjarta tykkara óttist ikki og ræðist ikki!” Joh. 14,27

Ein ytrimissións trúboðari segði frá tí, sum ein fyrrverandi Etiopiskur heidningur hevði sagt honum:

– Tá vanlukka rakti familjuna ella heimið, fóru tey til heksadoktaran fyri at spyrja hann, hví hetta hendi, og hvat tey skuldu gera. Hann segði sum oftast, at Sátan var illur, og kravdi offur. So máttu tey ofra eitt djór, og sletta blóðið av tí á ymiskar lutir inni í heiminum. Innvølin skuldu tey bera til heksadoktaran, tí so bleiv friður. Tey so gjørdur, men eingin sálarfriður kom. Tey livdu í stöðugum ótta fyri Sátani og myrkursins kreftum.

Tey fóru so aftur til heksadoktaran og bóðu hann um góð ráð. Hann bað tey ofra av nýggjum, tí so skuldu tey fáa sálarfrið. Tey so gjørdur, men eingin friður kom.

Soleiðis høvdu mong ættarlið verið bundin av stúran og ræðslu fyri óndum maktum. Tey tordu ikki annað enn at gera, sum heksadoktarin segði, hóast eingin friður kom.

Friðurin kom, tá trúboðararnir komu og boðaðu Kristi sigur og Kristi frið.

Kristus reinsaði sál og samvitsku, ja, familjuna og heimið við.

Hesin vitnisburður úr Etiopia prógvar tað, sum Biblián lærir – at tey gudleysu hava ongan frið. Jes. 57,21.

Jesus segði: Mín frið gevi eg tykkum! Hvat er tað fyri friður?

Jesu friður er ikki ein ytri friður, sum upplivist, tá tú ert í kvirru, tá lívið kennist lætt at liva, tá tú ert frískur og væl til passar...

Jesu friður er fyrst og fremst ein hjartafriður, sum sálin hvílir í, tá syndirnar eru játtaðar fyri Guði. Jesu friður er ein hvíld og sæla, sum samvitskan kann hvíla í, tá hon er reinsað í Jesu blóði.

Kirkjufedrarnir søgdu: "Har, sum fyrigeving syndanna er, er lív og sæla!"

Jesu frið kunnu Guðs børn hvíla í hóast tungar dagar, tí – sum dagurin er, skal styrki Guðs vera.

Jesu frið kunnu Guðs børn hvíla í hóast sjúku, mótgongd og trupulleikar av ymiskum slagi, tí, Guð er faðir teirra, sum hoyrir bønir teirra, telur tár teirra, ja, sum entá hevur talt hvørt hár á høvdi teirra.

Fæst hesin friður í dag? Ja! Men skalt tú fáa hann, so mást tú leita har, sum hann er at finna.

Heimurin kann ongan sannan frið geva, tí hann eigur hann ikki, og kennir hann heldur ikki.

Jesus er friðarhøvdingin, og tí kann bara hann geva sannan frið. Leita tí til hansara. Hann er at hitta í Bibliuni, í bønini og har sum Guðs børn samlast. Hann er eisini at hitta allastaðni har, sum mannahjörtu byggja seg fyri honum og ákalla hann.

*Frið, sum kann varðveita,
frið, ið heilt ber av
øllum mannaviti,
Jesus Krist mær gav.*

Ms. 484

FF-blaðið www.fiskimannafelag.fo

Gerst haldari fyri einans 50 krónur um ársfjórðingin

Komandi blað:

Søgan hjá týskum jøda, sum gjørdist fiskimannakona

Í komandi tveimum bløðum hava vit tað heilt ótrúligu søguna um Honnu Ben Yami, sum vit hava hitt á máli.

Hon er týskur jødi, fødd í 1930, og hon hevur upplivað nasismuna á egnum kroppi. Vit hava frásøguna um, tá pápin, mamm-an og systirin hvurvu og

endaðu í gasskømrinum hjá Hitler. Síðan endaði hon sjálv í Theresienstadt og hevði fingið skrivlig boð um at fara við deyðstokið, men varð bjargað einum "eingli" og týskum "ordan"! Síðan kom hon til Ísrael, har beiggin mundi verið fyribeindur og aftaná bjargaður av

arabiskum yvirgangsmonnum. Fyri síðan at enda sum fiskimannakona!

Hetta er tann mest einastandandi frásøgn við myndum sum vit hava havt í FF-blaðnum, og vit kunnu siga við vissu, at hon fer at bergtaka lesaran.

Menakhem og Hanna Ben Yami. Seinasta ár høvdu vit ta einastandandi søgunu hjá Menakhem sum polskur jødi.

Søgan hjá Honnu er ikki minni skakandi. Hóast bæði skuldu verið deyð fyri meira enn 60 árum síðani liva tey enn í besta standi. Hetta er eisini ein lívsjáltandi søga.

Føroya størsta úrval av pakkitilfari úr karton, bylgjupapp og plast innan øll vinnuøkir

Vit útvega eisini:

**Plastbakkar • Pakkibond • Tape • Merkir • Etikettir
Knívar • Kitlar • Húgvur • Handskar • Svintur
Ymisk tól til ídnaðin • Reingerðisevni • Íbindingarevni
Plattar • Ráðgeving í tilevning av pakkitilfari**

... sjálvandi til besta prísir !!

FARPACK

Staravegur 5 • P.O. Box 3099 • 110 Tórshavn • Faroe Islands
Telefon 35 30 00 • Fax 35 30 10 • e-mail: farpack@farpack.com
www.farpack.com

Línubustir og goggar

Hondbundin føroysk línubust og hondgjørdir goggarar

Verða sendar um alt landið

Bílegging:

tlf: 42 40 34 / 42 30 01
fartlf: 21 33 17
fax: 42 47 97

Fløttislið (limur í Føroy blindafelag)

Nýggj ferðatrygging

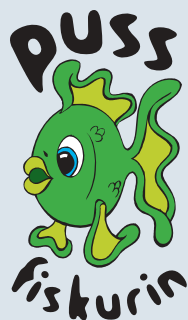
Far bara - vit fylgja tær

Uttan mun til hvar, og hvussu leiðin gongur, er tað umráðandi at fara tryggur avstað. Byrja ferðina hjá okkum, soleiðis at tú fært allan tín tørn nøktaðan og tryggur kanst njóta ferðina.

TRYGGINGARFELAGIÐ
FØROYAR
- so ert tú tryggari

Kongabrugvín, Postboks 329, 110 Tórshavn, Tel 345600, Faks 345601
tf@trygging.fo, www.trygging.fo

Blondinur
Hvat eru trý tey ringastu árin hjá eini blondinu?
– 1. flokkur!

Hví tekur tað 72 tímar hjá eini blondinu at drekka eitt glas av Ribena-saft?
– Tí á fløskuni stendur: "Konsentreraður leskidrykkur".

Ein blondina kemur inn í ein handil og fær eyga á eina termokanna.

– "Hvat er hetta", spyr hon keypmannin. Keyрмаðurin greiðir henni sjálvandi frá, at hetta er ein termokanna.

Keyрмаðurin greiðir henni síðani frá hvussu ein termokanna virkar:

– "Ein termokanna verður vanlig nýtt til at halda heitari vesku heita og kaldari vesku kalda".

– "Tað ljóðar smart", sigur blondinan. "Eina tílíka má eg hava".

Dagin eftir fer hon til arbeiðis og hevur termokannuna við sær.

Ein medarbeiðari leggur sjálvandi til merkis, at hon hevur termokannuna við sær, og spyr hvat hon hevur í termokannuni.

– "Tveir koppar av heitum kaffi og eina kalda Jolly", svarar blondinan...

Hví klatra blondinur altíð uppum ein glasvegg?

– Jú, tær vilja vita hvat er á hinari síðuni...

Aftur til Føroyar aftaná 134 ár

Í næstseinasta blaði høvdu vit eina frásøgn um Jóhannes Joensen av Trøllanesi, f. 30. juli 1829, vanliga kallaður Jóhannes av Nesi. Hann var við til at stovna fyrsta fiskivinnufelag í Norðoyggjum "Norderø Fiskeri- og Skibsselskab af 1865."

Felagið keypti "Caprice" í 1865, men tað gekk ikki serliga væl, og nógvir trupulleikar vóru. Tað endaði við, at Jóhannes yvirtók skipið í 1871. Hann flutti til Skotlands og búði í Leith, og tað seinasta, sum frættist frá Jóhannes var, at hann fekk ein skaða umborð og doyði í 1875. Tað er eingin ivi um, at Jóhannes hevur verið ein merkismaður, men hann var eitt sindur framman fyri sína tíð.

Sum nevnt fór Jóhannes úr Føroyum med alla í 1871. Men nú er langabbasonur hansara Bill saman við konuni Pam komin aftur at ferðast og at vitja ættina. Fulla navn- ið hjá Bill er John William, og merkir hetta, at hann er hann fjórði John Johnson í ættini. Jóhannes

Bill og Pam hitti í Havn ta skjótt 99 ára gomlu Johannu Matheu Skaale. Hon er ættað av Trøllanesi. Jóhannes var abbabeiggi hennara, og er hon trýmenningur við pápa Bill, John Johnson.

Joensen gjørdist náttúrliga til John Johnson í

Bretlandi.

Í komandi blað fara vit

at greiða meira frá virkseminum hjá Jóhannes og

frá vitjanini hjá langabbasoninum á Trøllanes.

dagsins MYND

Í Vágsbotni er altíð onkur, sum selur fisk. Nú um dagarnar hittu vit hesar fittu genturnar, sum seldu kalva-høvd. Tær eru systrar og systkinabørn og eru frá vinstri: Kristina, Sára, Heidi og Arnhild.